

Strop^{N°} 57 Ten Toga

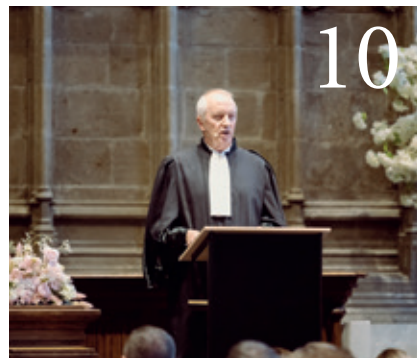
Trimestrieeel tijdschrift

16^e JAARGANG
DECEMBER
2023
JANUARI
FEBRUARI
2024

v.u. Orde van Advocaten balie Gent, Opgesistenlaan 401, 9000 Gent

Inhoudstafel

Togapraat door Mr. Griet Van Durme	3
Samenvatting openingsrede door Mr. Anne Marie De Clerck	4
Wederwoord Stafhouder op de openingsrede	10
Fotopagina	16
Een dag in het leven van de vicestafhouder door Mr. Laura Van Keymeulen en Mr. Anneleen Valcke	18
OVB: interview nieuwe bestuurders door Mr. Peter De Wilde en Mr. David Serrus	20
Legaal lachen	23
Bloedbad 2024	23
Bewegingen	24
Wel en wee van de Gentse balie	26
Alleman door Mr. Dirk Van de Gehuchte	27
Voorstelling ombudsman en vertrouwenspersoon door Mr. Saskia Goethals	28
Recht op boeken: Mr. Jan De Winter door Mr. Laura Otte	33
Dubbelbekwaam: Mr. Ine Van Seghbroeck door Mr. Johan Cansse	36
De Vlaamse Conferentie door Mr. Laura Van Keymeulen	38
Commissie van de stagiairs door Mr. Anneleen Valcke	40
Law Like Love, is for us all door Mr. Saskia Goethals	42

COLOFON

Een uitgave van Orde van Advocaten - Balie Gent

Verantwoordelijke uitgever: Orde van Advocaten - Balie Gent,

Frank Van Vlaenderen, stafhouder, gerechtsgebouw, Opgeëistenlaan 401, 9000 Gent.

Hoofdredactie: Mr. Griet Van Durme

Redactieraad: Mr. Laura Otte, Mr. Chris Cauwe, Mr. Ingeborg Vereecken, Mr. David Serrus, Mr. Dirk Van de Gehuchte,

Mr. Lenny Van Tricht, Mr. Vincent Rits, Mr. Yves Bracke, Mr. Nina Van Eeckhaut, Mr. Peter De Wilde, Mr. Saskia Goethals,

Mr. Laura Van Keymeulen, Mr. Anneleen Valcke

Coverfoto en foto's: Wouter Maeckelberghe

Ontwerp & layout: Stook.be

Togapraat

door Griet Van Durme

Wat.Een.Openingsrede.

We waren redelijk van onze stoel gevallen of we zaten er eerder ongemakkelijk

op te schuiven, maar de openingsrede dit jaar was een bom.

Zelden een zaal zo stil geweten als bij de intro van de rede. U hoeft het evident niet met alles eens te zijn, u moet wel erkennen dat niets is wat het lijkt

Diversiteit en inclusie zijn meer dan de laatste mode-woorden.

In een wereld die steeds complexer en onderling verbonden wordt, is het cruciaal dat ook wij als balie streven naar een omgeving waar iedereen zich welkom voelt, ongeacht afkomst, achtergrond, genderidentiteit, seksuele geaardheid, geloofsovertuiging, handicap of welke diversiteitsfactor ook.

Dit vormt de kern van een rechtvaardige en gelijkwaardige samenleving: het creëren van een omgeving waar iedereen de kans krijgt om volledig deel te nemen, te groeien en te bloeien. Naar elkaar luisteren en elkaars perspectieven begrijpen en respecteren zijn cruciaal.

Dit omvat het aanpakken van vooroordelen en discriminatie, het bevorderen van gelijke kansen en het ondersteunen van initiatieven die bijdragen aan het welzijn van iedereen, ongeacht wie ze zijn.

Uw balie heeft een commissie diversiteit en inclusie, die vorig jaar uit de startblokken schoot. Wat deed en doet deze commissie? Contact werd gelegd met UGent, er werd een colloquium georganiseerd, het project Diapositief van de NOAB werd onder de loep genomen, er werd gekeken hoe onze website inclusiever kan, het mentoringprogramma werd aangeboden aan de balie alsook werd er een omstaanderstraining georganiseerd. U hoort zeker nog van deze commissie.

In dat verband is het ook belangrijk nog even uw aandacht te vestigen op de ombudsman en de vertrouwenspersonen aan onze balie. Zij zijn er voor u!

Ik moedig iedereen hier vandaag aan om actief deel te nemen aan het bevorderen van inclusie en diversiteit, zowel in uw persoonlijke leven als in uw professionele omgeving. Zoals onze openingsredenaar Mr. Anne Marie De Clerck het zo treffend verwoordde: je moet je kunnen en willen verplaatsen in de ander om ons telkens opnieuw eraan te herinneren dat niets is wat het lijkt.

NIETS IS wat het lijkt

| door Mr. Anne Marie De Clerck

Openingsrede Balie Gent, 27 oktober 2023

Het jaar 2023 kan voor Justitie niet anders dan gedefinieerd worden als het jaar van de Reuzegom-woede.

Dit reikt v er voorbij de emotie heen voor de dramatische en gruwelijke dood van de zwarte student Sanda Dia.

2023 is het jaar waarin Justitie wakker moet worden over kansenongelijkheid die binnen haar eigen rangen bestaat.

De maatschappelijke verontwaardiging over klassenjustitie mag dus vooral niet wegdeemsteren. Justitie heeft integendeel de plicht om zich die verontwaardiging eigen te maken en er dringend mee aan de slag te gaan. Justitie bestaat immers enkel bij gratie van de rechtzoekende. Macht is onlosmakelijk verbonden aan legitimiteit. Wanneer Justitie niet kan voorzien in de behoefte van toegankelijk recht voor iedereen, ondergraaft ze haar eigen bestaansredenen.

Het arrest over de dood van Sanda Dia is een schoolvoorbeeld van hoe straf justitie kan functioneren. Midden in de barbarij van de gebeurtenissen wordt op een beschaafde wijze recht gesproken. Het arrest is weliswaar niet vrij van juridische kritieken. Maar het Hof heeft wel gewikt en gewogen, met een grondige dossierkennis en na het ruim aanhoren van alle partijen en op de zitting. Er worden intelligente straffen uitgesproken die de daders actief zullen confronteren met de gevolgen van hun daden. Geen van die partijen tekende cassatieberoep aan.

En desondanks benoem ik dit modelarrest tegelijk als een schoolvoorbeeld van klassenjustitie, omdat we uit de praktijk te goed weten dat deze modelrechtspraak niet voor iedereen is weggelegd. Het is evident dat in de tekst zelf van het arrest van het Hof van Beroep van Antwerpen geen spoor van klassenjustitie terug te vinden is. Discriminatie is bij wet verboden. Maar we vergeten dat klassenjustitie een onzichtbaar en onbewust fenomeen is dat op institutioneel niveau doorwerkt en reële resultaten van ongelijkheid oplevert. Het arrest Sanda Dia is bovendien een toonbeeld van klassenjustitie omdat justitie in reactie op de maatschappelijke verontwaardiging een defensieve houding aannam. Hoog vanuit de ivoren toren werd het plebs toegeroepen dat wie het arrest niet gelezen heeft zich geen mening kan vormen. De Hoge Raad voor de Justitie weigerde in te gaan op de vraag van de Kamercommissie Justitie voor een bijzonder onderzoek. Een zwaar gemiste kans. Het persbericht van de Hoge Raad roept op tot respect voor de scheiding der machten. Elders waren er zelfs stemmen die de kritieken neersabelden als een gevaar voor de rechtsstaat. De Reuzegomwoede toont hoe diep de kloof is die gaapt tussen de maatschappelijke behoeften en de werking van justitie. Het is zelfs intriest dat we het arrest van 26 mei 2023 nodig hebben om te herinneren aan één van de kerntaken van Justitie: toegankelijk recht voor iedereen.

In 2021 verscheen het rapport van een verkennend kwalitatief onderzoek naar Klassenjustitie in de Nederlandse strafrechtketen. De definitie die dat onderzoek vooropstelt, laat toe een breed blikveld te hanteren om daardoor in staat te zijn klassenjustitie te kunnen opmerken: “Klassenjustitie is selectieve rechtspleging die iemand illegitiem benadeelt wanneer die persoon niet tot de heersende klasse behoort en illegitiem bevoordeelt wanneer die persoon wel tot de heersende klasse behoort. Deze vormen van benadeling of bevoordeling kunnen illegitiem zijn op grond van het recht en/of door burgers als illegitiem worden ervaren. Vormen van bevoordelende en benadelende klassenjustitie kunnen zowel op directe als indirecte en zowel op bewuste als onbewuste wijze tot stand komen en kunnen systematisch of incidenteel van aard zijn.” Het cruciaal element bij klassenjustitie is de illegitimiteit. In de kern gaat het bij klassenjustitie dan ook om een ongewenste ongelijke behandeling. Het onderscheid gebeurt op basis van het al dan niet behoren tot de heersende klasse. Bij de term klasse moeten we een beeld hanteren dat overeenstemt met de werkelijkheid vandaag. Het gaat niet alleen om het sociaaleconomische aspect van klasse. Uit sociologisch onderzoek blijkt dat bijvoorbeeld ook ‘ethniciteit’, ‘afkomst’, ‘migratieachtergrond’, ‘opleidingsniveau’ een rol kan spelen bij maatschappelijke ongelijkheid. Deze achterstellingsfactoren komen vaak samen voor, versterken elkaar en zorgen voor een grotere maatschappelijke kwetsbaarheid.

In het debat moet erkend worden dat klassenjustitie ook draait om de ervaring van burgers die de rechtspleging als illegitiem ervaren. Het is niet omdat u ervan overtuigd bent dat u zelf iedereen gelijk behandelt, dat het probleem niet bestaat. Het gevaar van fragiliteit loert dus om de hoek. Denk aan de zeven vinkjes van Joris Luyendijk. Er bestaat een kleine groep die niet weet hoe kansongelijkheid aanvoelt. Dit zijn de zeven vinkjes en net zij bepalen voor de rest van het land hoe we over kansongelijkheid praten en of we er ooit echt iets aan gaan doen. Maar als je nooit uitsluiting of discriminatie hebt ervaren op basis van sociale klasse, cultuur, huidskleur, seksuele identiteit of opleiding, dan drukt dat een stempel op je persoonlijkheid en op je mensbeeld. Jouw bril is niet de bril van de ander. Hetzelfde met witte kwetsbaarheid. Dit is een begrip dat geïntroduceerd werd door schrijfster en academicus Robin DiAngelo. U bent van oordeel dat u zelf iedereen gelijk behandelt, dat u niet racistisch bent en dat er dus geen probleem is. Witte kwetsbaarheid is het ongemak of de weerstand van een wit persoon wanneer die geconfronteerd wordt met informatie over raciale ongelijkheid en onrechtvaardigheid. Sterker nog, u staat kleurenblind in het leven, dus waar is in godsnaam het probleem? U voelt zich zelfs een tikkeltje beledigd dat ik hier met verwijten kom aandraven. We geraken enkel vooruit als er een bewustwording is van de privileges en als men verantwoordelijkheid neemt. Het gaat niet om het probleem van de ander. Je mag de ander ook niet dwingen om vooraleer hij gehoord kan worden eerst zijn ervaring te gaan bewijzen met cijfers en statistieken. Die ervaring van de ander is reëel.

Het perspectief hanteren van wie getroffen wordt, betekent niet dat klassenjustitie een louter subjectieve perceptie is die bestaat in de verbeelding van wie zegt erdoor getroffen te worden. Al jarenlang buigen criminologische wetenschappers zich over het onderzoek naar kansongelijkheid binnen de strafrechtsbedeling. Het probleem van klassenjustitie verdient in de toekomst nog meer onderzoek, maar het is wel degelijk al aangetoond in België en de cijfers zijn ontluisterend.

Twee sociologen die als wetenschappelijk medewerker verbonden zijn aan de VUB, Maarten Hermans en Elias Kruithof, voerden een analyse uit van de laatste cijfers die blijken uit de EU-brede Eurobarometer bevestigingen die peilen naar het vertrouwen van de Belgen in het rechtssysteem. Daaruit blijken grote klassenverschillen. Bij de respondenten die zichzelf tot de hogere klasse of de hogere middenklasse rekenen, is 73 procent geneigd vertrouwen te hebben. Daartegenover staat dat slechts 42 procent van de arbeidersklasse vertrouwen in het rechtssysteem uitdrukt. Deze klassenverschillen in vertrouwen in het rechtssysteem zijn niet alleen verontrustend groot, ze zijn ook verdrievoudigd de laatste zeven jaar. Dit verschil in sociale klassen noemen de sociologen een enorm alarmsignaal. Deze waarheid zien en erkennen is de eerste stap in de aanpak van klassenjustitie. Deze cijfers verklaren wellicht ook waarom het probleem van klassenjustitie vaak onderschat wordt. We leven in sociale bubbels. Diegenen die gewicht hebben in het debat, bevinden zich veelal in de sociale klasse waar de meerderheid vertrouwen heeft in justitie.

Alzeker in het licht van de cijfers over onze gevangenen, is het onmogelijk om nog de ogen te sluiten voor klassenjustitie. De staart van de strafrechtketen vertelt ons een verpletterende waarheid. Er is vooreerst de groei van de overbevolking. Het doctoraatsonderzoek van criminologe Charlotte Vanneste toonde eerder al aan dat niet het stijgend aantal misdrijven ervoor zorgt dat de gevangenen overal vol geraken. Integendeel gaat de bezetting van de gevangenen samen met de sociaaleconomische evolutie.

Ten tweede is er de vaststelling dat er in die overbevolkte gevangenen bepaalde bevolkingsgroepen oververtegenwoordigd zijn, zonder dat uit cijfers zou blijken dat die oververtegenwoordigde bevolkingsgroepen meer criminaliteit plegen dan andere.

Er zijn met andere woorden mechanismen doorheen de strafrechtketen die systematisch ten nadele werken van bepaalde bevolkingsgroepen en die als resultaat hebben dat op het einde van het justitieel traject een duidelijk herkenbare en gemarginaliseerde groep van mensen in de gevangenis belandt. Deze bevolkingsgroepen worden gekenmerkt door maatschappelijke kwetsbaarheid, wat vaak samengaat met een vreemde afkomst.

Een onderzoek van Vercaigne, Walgrave, Mistiaen en Kesteloot naar de aanhouding van jongeren door het parket in Brussel stelde vast dat jongeren van Marokkaanse afkomst systematisch meer aangehouden worden dan Belgische jongeren en dit onafhankelijk van de aard van de gepleegde feiten.

Walter De Pauw stelde een gelijkaardige verschillende behandeling vast bij de afhandeling van drugsmisdrijven bij volwassenaders. Uit de statistische analyse van 20.000 drugsvonnissen in Brussel bleek dat mannen van Maghrebijnse afkomst vlugger en vaak langer in voorlopige hechtenis worden geplaatst dan Belgen, dat ze minder gemakkelijk vrij komen onder voorwaarden en dat ze gemakkelijker een effectieve gevangenisstraf opgelegd krijgen.

Er is ook recenter onderzoek uit 2021 door professor Samantha Bielen van de Universiteit Hasselt. Zij onderzocht de kans op een veroordeling bij de rechtbank in Antwerpen door 2100 vonnissen onder de loep te nemen. Zij stelde vast dat mensen met een Islamitisch aandoende familienaam drie tot vijf procent meer kans hebben om veroordeeld te worden en een derde minder kans hebben op een vrijpraak. Ze kregen ook hogere straffen dan beklagden met een autochtone naam.

Ondanks de ontluisterende cijfers blijft klassenjustitie een beladen term. Klassenjustitie klinkt (terecht) vies, als een scheldwoord, alsof magistraten de bedoeling zouden hebben om mensen van een lagere klasse opzettelijk te discrimineren. Liever nemen criminologen de term 'prognosejustitie' in de mond. Volgens de professoren Kristel Beyens en Sonja Snacken is prognosejustitie gebaseerd op het inschatten van risico's. Justitiële actoren gaan er dikwijls van uit dat de kans op recidive hoger is bij personen die zich in een socio-economisch marginale positie bevinden en gaan daarom strenger optreden of meer naar vrijheidsberoving grijpen ter bescherming van de maatschappij. Maar het resultaat is wel dat mensen van een lagere sociale klasse of een andere etnische achtergrond benadeeld worden.

We moeten uit de cijfers concluderen dat de rechtspraak niet voor iedereen gelijk is. Het zou evenwel fout zijn om in één richting te wijzen naar de individuele rechter, alsof alles zich pas afspeelt op het ogenblik van de berechting. Bepaalde bevolkingsgroepen verschijnen zelfs amper of nooit voor de strafrechter, zonder dat dit betekent dat ze minder criminaliteit plegen. Als we dus ons zicht beperken tot de fase van de berechting alleen, komen we bedrogen uit. De impact van de sociale klasse op de strafrechtbedeling grijpt al in vanaf de kiem van de strafprocedure. Klassenjustitie vloeit voort uit een stapel-effect. De (etnische) ongelijkheid die op het eind van de strafrechtketen optreedt, is een optelsom van selectiviteit in eerdere beslissingsfasen.

De voorfase van de strafrechtketen zal al een belangrijke eerste impact hebben op de selectiviteit. Wie wordt om drie uur 's nachts op straat om zijn identiteitskaart gevraagd? Wie krijgt een dynamische verkeerscontrole? Hoe en in welke buurten wordt de politiecapaciteit ingezet? Een racistische houding kan etnisch profileren bij het politiewerk in de hand werken. Maar het is belangrijk om voor ogen te houden dat etnisch profileren zich ook voordoeft als een onbewust proces van discriminatie omdat men snel en efficiënt moet beslissen, waardoor vooroordelen vrij spel krijgen in het beslissingsproces. Selectiviteit maakt een grote kans daar waar de discretionaire ruimte voor politiemensen groter is. Bij het uitoefenen van hun controlebevoegdheden zoals de identiteitscontrole, de foullering en het doorzoeken van voertuigen, beschikken politieambtenaren over een persoonlijke beoordelings- en beslissingsruimte. De wettelijke omschrijving van de omstandigheden waarin deze bevoegdheden kunnen worden ingezet, zijn ruim en vaag: elk politieel motief kan worden ingeroepen. Dit zet de deur open voor een subjectieve en arbitraire toepassing.

De individuele invullingsmogelijkheden en ruime wetsbepalingen kunnen in bepaalde situaties aanleiding geven tot misbruik, discriminatie en willekeur. Uit recent etnografisch onderzoek aan de Vrije Universiteit Brussel door doctoraatsonderzoekster Inès Saudelli, blijkt dat politieambtenaren voor identiteitscontroles op zoek gaan naar 'verdacht' gedrag, wat snel kan verglijden naar 'afwijkend' gedrag. Dat 'afwijkend' of 'anders' zijn wordt doorgaans gebaseerd op stereotiepe ideeën, gevormd op basis van verschillende kenmerken, zoals leeftijd, gender, etniciteit en socio-economische status. Daardoor lopen bepaalde personen volgens dit wetenschappelijk onderzoek sneller dan anderen het risico om aan een controle onderworpen te worden.

Eenmaal in de greep van politie en justitie, zal wie de middelen heeft meer kans maken om minder gehavend uit dat strafonderzoek te komen. Om het boudweg te zeggen: de rijken spreken de taal van het gerecht. Dit houdt verband met de manier waarop strafonderzoeken georganiseerd zijn, namelijk met weinig middelen, onder hoge tijdsdruk, met onderbemanningsproblemen en met een grote werklast. Strafonderzoeken moeten zich hierdoor te vaak beperken tot louter het onderzoek of de feiten al dan niet gepleegd zijn. De vraag wie de persoon is van de verdachte en wat zijn motieven waren, valt doorgaans buiten de scope van het onderzoek. Nochtans weten we goed genoeg dat een strafonderzoek finaal ook ertoe dient om de vonnisrechter informatie te verstrekken die hem toelaat een straf op maat van de dader te bepalen, eenmaal de feiten bewezen zouden zijn. Het is exact daar dat de sleutel naar de toekomst verborgen zit; dit is geen moeilijke wiskunde. Ook in het kader van de voorlopige hechtenis zou het strafonderzoek de inspanning moeten leveren om op ernstige wijze informatie over de persoon van de dader te verzamelen. Het is hallucinant hoe flinterdun de basis is op grond waarvan we rechters hun werk laten doen. Daar waar de informatie ontbreekt over de persoon van de dader, ontstaat het gevaar dat rechters terugvallen op stereotyperingen op basis van ras, geslacht, leeftijd en sociale klassen om de gevaarlijkheid van de dader in te schatten en het risico op recidive te beoordelen. Binnen kwalitatieve justitie zou informatie over de persoon van de verdachte zo objectief mogelijk door het strafonderzoek moeten bijgebracht worden. Nu wordt deze opdracht exclusief in handen van de verdediging gelaten. Het is daar dat de verschillen verder worden uitvergroot. De oppervlakkigheid van het strafonderzoek maakt dat sterke tegenspraak het verschil zal maken als de verdediging de evenwichten wil proberen herstellen. Deskundige tegenspraak is evenwel een dure aangelegenheid en blijft vaak voorbehouden aan de vermogende verdachten.

Een andere oorzaak van klassenjustitie ligt in de persoon van wie recht spreekt. Ik zie veel diversiteit op straat, maar nog nooit pleitte ik voor een zwarte rechter. De democratisering van het onderwijs

heeft duidelijk nog niet ervoor gezorgd dat justitie bevolkt wordt door alle lagen van de bevolking. De samenleving verandert en als de magistratuur niet mee evolueert is ze niet voldoende geëquipeerd om met kennis en ervaring uitspraken te doen. Dit is problematisch, niet omdat kleur recht spreekt, wel omdat je als rechter verplicht bent je in te leven in de persoon over wie je recht spreekt, en dat is een aartsmoeilijke opdracht als je die wereld niet kent. Opnieuw geldt hier dat als de kennis ontbreekt, stereotyperingen vrij spel krijgen. De lijn mag worden doorgetrokken naar de juridische beroepen in hun geheel, die kampen met een gebrek aan diversiteit. Want vergis u niet, ook de advocatuur is niet representatief. De sociale klasse van de ouders blijkt nog steeds een sterke voorspeller te zijn van de kans dat iemand een juridisch beroep, zoals rechter, advocaat of notaris bekleedt. De kans om een juridisch beroep te gaan uitoefenen is acht keer groter voor iemand geboren in de hoge (midden)klasse dan de kansen van iemand geboren in de arbeidersklasse. Deze sociale bubbels verklaren meteen ook waarom er geen sense of urgency is wanneer het gaat om klassenjustitie.

Niets is wat het lijkt. Mijn rede is geen aanval op extreemrechts. Het gaat niet over de ander. Mijn rede gaat over ons. Wij die niet meer in staat zijn om alledaags racisme te zien, wij die niet meer reageren op een banaal incident van discriminatie, wij die het ons eigen hebben gemaakt om met een bepaalde blik naar minderheden te kijken. Het is daar dat het grootste gevaar schuilt, als discriminatie binnengeslopen is in ons midden, on-

zichtbaar en ongrijpbaar. Wat ons zorgen moet baren, zijn niet de grote racistische slogans maar wel het discriminatoire discours dat subtiel in onze samenleving genormaliseerd is. Wanneer we zelf beginnen spreken in termen van 'bruin gespuis', 'Oost-Europese dievenbendes', 'de Nigeriaanse oplichters', enzovoorts, dan vergeten we dat we individuen stigmatiseren en marginaliseren. Onze blik is onmerkbaar veranderd. Dit hangt samen met de huidige maatschappelijke context van volle transitie naar een ander tijdperk. De instabiliteit komt voort uit de grote uitdagingen, zoals de klimaatcrisis, de vluchtelingen crisis, de oorlogen, de terreur, de wereldwijde pandemie en de machtsverhoudingen in de wereld die aan het verschuiven zijn. Deze context van het verlies van zekerheden, gaat onvermijdelijk gepaard met frustraties en angst. En daar waar angst en frustratie heerst, zal er altijd gezocht worden naar zondebokken. Die zondebok, dat is heel vaak 'de ander', 'de vreemdeling'. Het zou naïef zijn te denken dat het instituut justitie immuun is voor deze context.

Het vertrouwen herstellen begint met de erkenning van de ander in zijn ervaring en de erkenning van het eigen falen. Het is niet het volk dat moet veranderen, het is justitie die moet inzien dat ze zelf grandioos faalt ten aanzien van een kwetsbare bevolkingsgroep. De echte verandering zal niet van de ander komen. De echte verandering zal van binnenuit moeten gebeuren. Dit realiseren we door zelf verantwoordelijkheid te nemen en de problematiek niet te herleiden tot het probleem van de ander.

Het is mijn overtuiging dat het allereerste begin van deze verandering gemaakt wordt door bewustwording. Want die minimale bewustwording hebben we zelfs nog niet bereikt. In plaats van de verdedigingsmodus aan te nemen, moeten we de modus aannemen van oprecht luisteren, erkennen en aan de slag gaan. Want als we bereid zijn om oprecht te luisteren, dan zullen we horen dat het protest tegen de uitspraak over de dood van Sanda Dia geen roep is om wraak maar een roep om gelijkheid. Vandaag is het te laat om nog de vraag te stellen of klassenjustitie bestaat. Wachten op nog meer cijfers en statistieken is een uitvlucht en een ontkenning van verantwoordelijkheid.

En uiteraard zal justitie nooit de maatschappelijke ongelijkheden wegnemen. Maar justitie heeft de plicht om die ongelijkheden niet nog meer te gaan versterken. Justitie is het oord waar burgers komen aankloppen als ze zich onheus behandeld voelen. En net daar moet het binnen justitie een oord zijn van gelijkheid. Bij uitstek voor de zwaksten heeft justitie de taak om het strafst uit de hoek te komen, in de zin van het meest kwalitatief. De manier waarop justitie met de zwaksten omgaat, is de lakmoesproef van justitie.

Er zijn twee bakens van licht. De Rule of Law moet ons ankerpunt zijn. Vandaag zien we dat mensenrechten verworden tot iets relatief. Onze regeringsleiders leggen openlijk arresten naast zich neer, uitgerekend in materies waar het gaat om de allerswaksten, zoals de vreemdeling en de geïnterneerde. Dit mogen we nooit aanvaarden. Het is bij uitstek voor die allerswaksten net noodzakelijk om de rule of law in ere te herstellen. De rule of law is de houvast in tijden van onzekerheid.

Het tweede baken van licht zie ik in de advocaat. Voor deze actor van justitie is een belangrijke taak weggelegd. Het is bovenal aan ons om elke dag opnieuw, onvermoeibaar de ogen te openen voor de andere kant van de schijnbare realiteit. Om telkens opnieuw eraan te herinneren dat niets is wat het lijkt. Dit is een alsmoer moeilijker opdracht, in tijden waarin overbevraagde rechters ons de pleittijd willen beperken: “Meester, ik hoef dat niet te horen want ik weet het al”, “Meester, ik heb het al gelezen.” Te begrijpen weliswaar, als die rechter op een ochtend 20 tot 30 correctionele zaken op de rol heeft staan. Te begrijpen, maar nooit te aanvaarden.

Mijn rede mag u opvatten als een pamflet tegen onverschilligheid. Net daar kan advocatuur het verschil maken. Het draait finaal om empathie. En dat is een dagelijkse bewuste keuze die gemaakt moet worden. Het gaat er om dat je bij een bepaalde zichtbare werkelijkheid er bewust voor kiest om niet af te gaan op de menselijke reflex van het eerste oordeel maar dat je bedenkt dat er mogelijk een andere realiteit is. Je moet je kunnen en willen verplaatsen in de ander. Bij uitstek wij als advocaten zijn daarin geoefend en het is onze dagelijkse opdracht om justitie een spiegel voor te houden.

Wanneer u de volledige rede wenst na te lezen

REPLIEK van de stafhouder

‘*La réalité dépasse ... la perception*’

| door Mr. Frank Van Vlaenderen
Gent, 27 oktober 2023

Welkom aan allen hier aanwezig en aan de confraters online

bijzonder welkom aan de buitenlandse vertegenwoordigers

aan de Nederlandse confrères;

mes salutations et bienvenue aux consœurs et confrères de Bruxelles, Wallonie et France ;

my greetings and welcome to the colleagues from the UK (Nottingham and London)

meine Grüße und Willkommen an unsere Belgische, Luxemburgische Mitschwester und Mitbrüder

van harte welkom in de Pacificatiezaal van de roemruchtige stad Gent, de zaal die haar naam ontleent aan de Pacificatie van Gent, gesloten op 8 november 1576 tussen de gewesten van de Nederlanden tot vorming van een Generale Unie;

de plaats waar in september 1873 het Instituut voor Internationaal Recht werd opgericht, instituut dat in 1904 de Nobelprijs voor de Vrede ontving.¹

Het is mij niet makkelijk gemaakt u vandaag toe te spreken.

Een veelheid van gebeurtenissen vragen om aandacht, gaande van mijn respect voor en de repliek op de openingsrede van confrater Anne Marie DE CLERCK, over persoonlijke beschouwingen omtrent justitie en democratie, naar de herdenking van overleden confraters en dit alles in een feestelijke setting van 150 jaar Vlaamse Conferentie van de Balie Gent. Toch kan een duidelijke lijn gehouden worden in de diverse thema's, met als bindmiddel de maatschappelijke plicht – ja, laten we het nu eens hebben over plichten – van de advocatuur.

¹ <https://www.youtube.com/@institutdedroitinternational2091/about>
<https://www.ugentmemorie.be/gebeurtenissen/1873-instituut-de-droit-international>

Tegen de achtergrond van de Frans-Duitse oorlog (1870-71) (NAPOLEON III v/ BISMARCK) gewonnen door Duitsland, werd het gebruik/de erkenning van de Vlaamse taal in het Parlement, de wetgeving en de rechtspraak een belangrijk politiek thema.

In 1872 stond de eerste taalwet in de steigers, onder meer naar aanleiding van een aantal rechterlijke beslissingen.

19 oktober 1872, de heer Jozef SCHOEP, een arbeider, doet aangifte van de geboorte van zijn kind te Sint-Jans-Molenbeek in het Vlaams, zijn moedertaal en enig taal. De ambtenaar van burgerlijke stand sprak Jozef SCHOEP aan in het Frans en schreef de aangifte van de geboorte op ... in het Frans.

Jozef SCHOEP begreep er niets van, protesteerde en ging weg zonder de aangifteverplichtingen/formaliteiten te vervullen. Jozef SCHOEP werd vervolgd wegens niet aangifte van de geboorte van zijn kind en veroordeeld op 13 februari 1873 door de rechtbank te Brussel tot een geldboete. Maar ... Jozef SCHOEP was een volharder, hij ging in beroep met twee jonge Antwerpse advocaten die zijn zaak in het Vlaams wilden pleiten voor het Hof van beroep te Brussel², tevergeefs.

Jozef SCHOEP volhardde en tekende Cassatieberoep aan met bijstand van een Brussel advocaat³. Opnieuw werd het pleiten in het Vlaams verboden en geoordeeld dat het de advocaten verboden werd in het Vlaams te pleiten.

De zaak SCHOEP gaf aanleiding tot heel wat maatschappelijke commotie.

Maar ... de Gentse balie nam het voortouw.

75 advocaten (van de 130 tableau advocaten in het gerechtelijk jaar 1872-73) dienden in mei 1873 een verzoekschrift in bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers om een wet te stemmen die de Vlaming toeliet voor het gerecht zijn moedertaal te

spreken. De advocaten eisten de vrijheid van taalgebruik.

In november 1873 werd door een deel van de voormelde Gentse advocaten **de Vlaamse Conferentie der balie bij het hof van beroep van Gent** gesticht, de eerste Vlaamse conferentie was een feit .... 150 jaar geleden in 1873.

“**Klassenjustitie**” was de aanleiding voor de oprichting van de Vlaamse conferentie. De toenmalige Gentse advocaten hebben in groep hun verantwoordelijkheid opgenomen voor een toegankelijke justitie.

De niet aflatende inzet van jonge advocaten in de procedures SCHOEP, gesteund door oudere/ook anderstalige confraters aan de balies Antwerpen en Brussel, ondersteund door het maatschappelijk en politiek engagement van een groot deel van de Gentse balie, heeft een onhoudbare maatschappelijke ongelijkheid - noem het gerust discriminatie - bestreden en dit met succes.

In 1873 werd de eerste taalwet Coremans (geheten naar de Antwerps Volksvertegenwoordiger Edward Coremans) afgekondigd, houdende de verplichting het Nederlands te gebruiken in strafzaken als de betichte de Franse taal niet machtig was.

Inderdaad, confrater DE CLERCK, niets is wat het lijkt ... 'La réalité dépasse ... la perception'.

Advocaten hebben de absolute missie – hen opdragen door de samenleving en met de middelen hen gegeven vanuit de samenleving onder meer gesubsidieerde universitaire opleiding, beroepsgeheim, uitermate grote vrijheid van het woord en geschrift, onafhankelijkheid beschermd door zelfregulering – de absolute missie de negatieve discriminatie van cliënten te bestrijden en ruimer, de discriminatie/ongelijke behandeling in de samenleving, dus ook binnen justitie, aan te klagen.

De verontwaardiging over de omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot

de dood in 2018 van een 20-jarige student was enorm, na mijn lezing van het arrest van het Hof van beroep te Antwerpen is voor mij de verontwaardiging over de feiten geheel terecht.

Het is schrijnend hoe drie jonge mensen mensonterend werden behandeld door hun medestudenten en hierdoor onopzettelijk de dood veroorzaakten van Sanda DIA⁴, overleden op 07 december 2018. Het proces waar u naar verwijst confrater De Clerck werd intens gevolgd door de media.

Ik citeer wat commentaren:

*'het proces over een 'elitaire' studentenvereniging, een club met leden uit het milieu van advocaten, rechters, politici en artsen die nieuwkomers tot op het bot vernederen.'*⁶

of

'Blijkbaar is klassenjustitie - anno 2023 - nog steeds aan de orde.'

of

'Bij de dood van de zwarte jongen Sanda Dia door een witte studentenvereniging speelde racisme 'een moeilijk te ontkennen' rol.'^{7/8}

Voor mij is het ook schrijnend hoe jongerengeweld wordt geëtaaleerd/geëxalteerd op sociale media:⁹

ik lees:

'Een jonge tiener wordt omsingeld bij de sporthal in Zelzate door een groep leeftijdsgenoten.

Hij is in paniek en helemaal weerloos tegen zo'n grote bende.

De jongen snikt en lijkt te proberen zijn aanvallers te kalmeren, maar daar hebben ze geen oren naar.

Allicht in de hoop om erger te voorkomen, gaat hij in op de vraag van de jongeren om op z'n knieën te zitten.

Hij snikt.

Iemand duwt het hoofd van de weerloze jongen naar beneden, een stuk of vijf agressors steken een voet onder zijn gezicht.

*"Kus, Kus!" roepen ze, waarna het plots enkele seconden slagen regent naar het hoofd van het jonge slachtoffer.'*¹⁰

2 Wat uiteindelijk werd toegestaan mits zin per zin werd vertaald voor het Hof

3 Edmond PICCARD

4 (Meisjes-)naam in Roemenië gekend en betekent 'beschermers van het volk'

5 Robyn Van Gorsel 'Diefstal wordt nog zwaarder gestraft dan de zonen van de Belgische elite die verantwoordelijk zijn voor de dood van Sandra DIA'

6 https://nl.wikipedia.org/wiki/Dood_van_Sanda_Dia#cite_note-1

7 <https://www.bnnvara.nl/joop/artikelen/belgische-corpsleden-krijgen-werkstraffen-en-boetes-na-student-sanda-dia-via-ontgroening-te-hebben-gedood>

8 <https://www.trouw.nl/buitenland/speelden-racistische-motieven-een-rol-bij-de-ontgroeningsdood-van-sanda-dia~b3392081/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

9 <https://www.hln.be/dossier/jongerengeweld-in-zelzate~d4434d09b-c7a8-434f-a6a4-8300574ad1ef/feiten-augustus-2023>

10 <https://www.ad.nl/hulst/jongeren-vernederen-en-slaan-tiener-tot-tranen-toe-in-zelzate-beelden-gaan-massaal-rond-hier-kus-onze-voeten~a37999d3/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

Het jarenlang geweld door de jongeren-groep te Zelzate werd evenzeer intens gevolgd in de media¹¹, ik citeer: *“De bende bestaat uit een los netwerk van kansarme, werkloze, pedagogisch verwaarloosde en sociaal achtergestelde jongeren.”... “De groep voelt zich gediscrimineerd, wordt bijgehouden door een netwerk van drugdealers en vindt via dit groepsgeweld haar identiteit.”*¹²

Twee werelden, de ‘elitaire’ en ‘verwaarloosde’, een zelfde zinloos geweld, expliciet en gepleegd in groep.

In beide groepen zoeken individuen naar een identiteit, een erkenning ... door vernedering van een ander mens. Het behoren tot een groep en daaruit hun identiteit halen, het ondergaan van rites om aanvaard te worden, is een terugkerend fenomeen en dit niet alleen bij jongeren. Zo ook met een **kleine groep Gentse voetbalsupporters** die recent **05 oktober 2023** voor de wedstrijd tegen Maccabi Tel Aviv door de straten togen onder het gezang van anti-joodse liederen en anti-joodse spreekwoorden toeterden tijdens de wedstrijd...

Zo ook in bepaalde organisaties en bedrijven ...

You don’t need to put the finger in the fire to know that it burns

verklaarde **Agnieska Holland** - regisseur van de op het filmfestival van Venetië bekroonde film “Green Border”¹³ - in een recent interview in The Financial Times. Agnieszka Holland poneerde naar aanleiding van de migratieproblemen dat: **de EU een zeer mooi en absoluut noodzakelijk concept is, waarvan de efficiëntie aan het verdampen is. Identitaire media zijn zeer gevaarlijk voor de democratie omdat zij het vertrouwen vernietigen.**

Om Holland te parafrasieren: **Justitie is een zeer mooi en absoluut noodzakelijk concept, waarvan de efficiëntie aan het verdampen is.**

Schrijver **Charles Emmerson**¹⁴ verwittigt ons – in herinnering aan het jaar 1923 (100 jaar terug) – met zijn volgende bedenkingen:

crisisen baren crisisen; democratie is hard werken; zondebokken maken moet vroegtijdig worden aangepakt; normen eens verbroken zijn moeilijk te herstellen en ...

als een regime door een groot deel van de bevolking in vraag wordt gesteld, wordt het regime onvermijdelijk de speelbal van de gebeurtenissen (at the mercy of events)

Is Justitie, en is bij uitbreiding de democratie ... at the mercy of events?¹⁵

Met deze prangende vraag zit ik ... nu nog meer dan een week terug.

Verwatert the Rule of Law?

Is er klassenjustitie?

dat zijn belangrijke, prangende vragen in uw teenkrullende rede, confrater DE CLERCK.

Justitia vertaald is: rechtvaardigheid of gerechtigheid

Klassenjustitie of klassenrechtvaardigheid is een **antoniem**, zoals Zeeland of boosaardig of leedvermaak.

Klassenjustitie is een onderdeel van onrechtvaardigheid – of ‘onjustitie’ of noem het ‘disjustitie’ – gebaseerd op het bevoordelen/benadelen van een groep/klasse/persoon zonder dat hiervoor enige rechtsgeldige of billijke grond bestaat. Niemand hier aanwezig zal voluit stellen dat zij of hij klassenjustitie pleegt, maar maatschappelijk is er onontkenbaar een ongelijke behandeling van personen die doorwerkt tot en voorbij justitie.

Confrater De Clerck u brengt terecht data aan die vooringenomenheid van overheden ten overstaan van personen bevestigen. Dit moet opgespoord, aangekaart en verholpen worden.

Voringenomenheid is gewild of onge-

wild, het is zeer bepaald door afkomst, opvoeding, ervaring, de groep ... het is algemeen of zeer specifiek, ... het is des mensen. (Khaneman¹⁶ e.a.)

Het verhelpen van fouten in Justitie, in de advocatuur kan niet ... als wij onze/ de fouten ontkennen.

Kritiek, onderzoek, evaluatie zijn noodzakelijk om onjustitie op te lossen en dit met alle middelen, prioritair bij aanvang van de beoordeling van het gedrag dat justitieel wordt onderzocht.

Groepsvorming is eigen aan mensen, deze kan weldadig of gewelddadig zijn.

Het proces dat u aanbrengt om klassenjustitie aan te kaarten is een voorbeeld van de gevolgen van geweldadige groepsvorming, mijn verwijzing naar de jongere groep evenzo.

Het kan best dat over een aantal jaren een lid van de eerste groep een maatschappelijk belangrijke functie bekleedt en te oordelen heeft over een lid van de tweede groep, denk nu even niet aan de relatie rechter – gedaagde, maar deze tussen werkgever-werknemer.

De geweld¹⁷dadige groepsvorming creëert/onderhoudt toxisch leiderschap en/of crimineel gedrag, wat belangrijke waarden bedreigt en waarvoor een juridisch ingrijpen noodzakelijk wordt.

De vraag mag en moet gesteld worden of wij advocaten deze aan ons gegeven maatschappelijke opdracht nog ten volle behartigen of wij voldoende en degelijk opkomen ook voor de meest kwetsbaren (vrij te denken aan: vluchtelingen, armen, zieken, outcasts allerhande, andersdenkenden, minderheden welke aard ook ...). Willen ook zeer ervaren advocaten deze belangen verdedigen in tweedelijnsbijstand, arme sloebers bijstaan ook als hun proces niet de media haalt of geen belangrijke inkomsten genereert; willen advocaten pro bono diensten verlenen aan kwetsbare groepen in de rand van de samenleving of daarbuiten...

kan de advocatuur nog in groep recht staan zoals in 1873 ...

¹¹ <http://penco.wikidot.com/jongerenbende-in-zelzate>

¹² <https://www.dewereldmorgen.be/artikel/2010/11/05/zelzate-op-zijn-kop-door-jeugdbende/>

¹³ Follows a family of Syrian refugees, an English teacher from Afghanistan and a border guard. They all meet on the Polish-Belarusian border during the most recent humanitarian crisis in Belarus

¹⁴ A poly-crisis year FT 23.09.2023 – Hitler Failed Beer Hall putch in november 1923 (nine months in the fortress of Landsberg, where he wrote much of his testamentary Mein Kampf (“My Struggle”)) <https://www.britannica.com/event/Beer-Hall-Putsch/The-Munich-Putsch>

¹⁵ Zie ok Larry Bartels, Democracy erodes from the top

¹⁶ D. Kahneman Ons Feilbaar denken, M.Piattelli Palmarini Onvermijdelijke illusies

¹⁷ Geweld is de meest brede zin: fysiek, psychologisch, dwingend of misleidend, direct of sluipend ...

REPLIEK van de stafhouder

Het zijn waardevolle vragen die gelden voor ieder onderdeel van Justitie: bij procedures in het vrederecht tot voor de Europese en Internationale Hoven en Tribunalen.

De advocatuur draagt al eeuwen zorg voor de kosteloze juridische bijstand aan kwetsbare personen.¹⁸

Dag in dag uit staan advocaten klaar om wie dan ook bij te staan in de best mogelijke omstandigheden. Bij wijze van voorbeeld geef ik aan dat de bijstand aan vluchtelingen exponentieel stijgt, in zoverre dat op heden advocaten van de Gentse balie door tussenkomst van Vluchtelingenwerk Vlaanderen hun bijstand verlenen aan vluchtelingen in Brussel.

Maar er is meer:

* ik verwijs naar recente tussenkomsten van de **balie Brussel Frans** voor het Europees **Hof voor de Rechten van de Mens in de zaak CAMARA** (arrest 18 juli 2023): het EHRM veroordeelde België voor een schending van het recht op een eerlijk proces (artikel 6 EVRM), omdat

de Belgische autoriteiten geen gevolg hebben gegeven aan het bevel van de nationale rechter, aan het vonnis om opvang en materiële bijstand te verlenen aan een persoon die om internationale bescherming heeft verzocht.

* ik verwijs naar het recent initiatief van vier jonge advocaten (vrouwen) **balie Brussel Frans** die middels hun **VZW CASA LEGAL multidisciplinair juridische diensten** verlenen aan personen die volkomen de boot missen in de maatschappij.¹⁹

Maar dit “meer”, is helemaal niet voldoende.

We kunnen als advocaten nog veel meer, **meer dan ooit samen.**

Uw rede confrater De Clerck legt de vinger op één van onze wonden.

Uw vaststellingen, getuigenis, uw kritische vragen en oproep moeten aanleiding geven onze eerste intuïtieve indrukken steeds te toetsen aan een tweede onderzoek, om na te gaan of deze indrukken overeenstemmen met onze humane democratische waarden.

Het arrest van het Hof van beroep te Antwerpen²⁰ is voor mij geen bewijs van klassenjustitie.

Het arrest is een voorbeeld van wat Lisa TESSMAN schrijft in haar boekje: ‘**When doing the right thing ... is impossible**’. Het arrest is een **duidelijke waarschuwing** voor eenieder die toekijkt op wat gebeurt, aan eenieder van ons, ik citeer blad 75:

‘Ook het passief bijwonen van de uitvoering van een misdrijf en het zich onthouden van enige reactie is de uiting van het opzet om rechtstreeks aan die uitvoering mee te werken door bij te dragen tot het mogelijk maken of vergemakkelijken van deze misdrijven.’²¹

Laten wij allen hier goed over nadenken en samen handelen.

Confrater De Clerck u bent niet passief, uw rede is een verdediging van de werkelijke menswaarden, een appel aan de advocatuur, aan de magistratuur, aan justitie, aan de samenleving, om verder te werken aan een humane democratische samenleving waarin iedereen wordt gerespecteerd, **waarvoor mijn dank.**

¹⁸ Faculteit Rechtsgeleerdheid Universiteit gent, Academiejaar 2015-16, Sharon De Bruyne Pro deo, pro bono of uit eigen belang https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/002/272/178/RUG01-002272178_2016_0001_AC.pdf

¹⁹ Het Fonds vrienden van Casa Legal is opgericht en wordt beheerd door de Koning Boudewijnstichting <https://casalegal.be/elementor-2694/>

²⁰ 26 mei 2023, rolnummer 2022/CO/393

²¹ Arrest C/2023 van 26.05.2023 Hof van beroep Antwerpen, kamer C2. Rolnummer 2022/CO/393

REPLIEK van de stafhouder

᠑

Het beleid aan de Gentse balie.

Aan de confraters van onze balie heb ik het komend beleid aangebracht, beleid dat kritisch wordt besproken in de raad van de orde en op algemene vergaderingen van de Gentse balie.

En passant zei een confrater mij recent: **‘stafhouder u heeft een flitsende start genomen’**

waarop ik antwoordde dat ik **‘flitsend over de meet wil komen.’**

Net zoals de nieuwe voorzitter van the Law Society, Nick EMMERSON, wil ik geen panjandrum zijn (a person who has or claims to have a great deal of authority or influence, or a popous personage of power and pretension) of vrij vertaald een potentiaat/blaaskaak.

Voorzitter Nick EMMERSON heeft voor de advocatuur in the UK volgende drie prioriteiten, die ook de onze zijn:

Eerste prioriteit

1. We don't blow our own trumpet enough.

We beseffen inderdaad niet, minstens te weinig, wat we samen kunnen, wat we zijn, hoeveel invloed we kunnen hebben.

We zijn in alle steden, gemeenten, gehuchten aanwezig waar wij toegang geven tot het recht, zelfs in moeilijke omstandigheden.

De advocaten mogen meer aan het grote publiek tonen wat zij presteren, dag in dag uit. Hoe problemen worden aangepakt, welke inspanningen worden geleverd, in welke omstandigheden. Advocaten behoren ook in het publiek de problemen aan te kaarten die hun cliënten en zij ervaren.

Kortom advocaten horen hun weerbaarheid te verhogen voor het volbrengen van hun diverse opdrachten, voor het herstel van het vertrouwen in Justitie, dit samen met de magistraten en het personeel binnen Justitie.

Tweede prioriteit

2. A holistic view of the profession

Een breed zicht op het beroep: interdisciplinair, multidisciplinair om de dienstverlening uit te bouwen en te verdiepen in het belang van de cliënten.

Wij reiken de hand naar de magistraten, naar de pleitende fiscale ambtenaren, de pleitende vakbondsvertegenwoordigers, naar diverse belangenverenigingen,

ondernemers en burgers voor overleg en samenwerking .. het zal ons allemaal versterken.

Derde prioriteit

3. Ethics

Advocaten hebben een enorme invloed op het recht en zijn toepassing. Maar wij hebben verplichtingen naar de rechtbank, de cliënten maar ook naar de samenleving:

‘If clients’ interests conflict with justice, justice wins’

staat terecht in de preambule van de Solicitors Regulation Authority de toezichthouder op de advocatuur in het Verenigd Koninkrijk.

De advocaat zal meer en meer persoonlijk aangesproken worden op het ethisch handelen in de uitoefening van het beroep.

Ook wij advocaten dragen verantwoordelijkheid en mogen hierop aangesproken worden door de samenleving.

De humane democratie is het grootste geschenk van onze voorgaande generaties, geschenk dat we moeten koesteren, beschermen en voeden om door te geven aan onze kinderen.

Het herdenken

Het herdenken van een persoon na het overlijden, geeft een meerwaarde aan het leven van de overledene.²²

Laten we stil staan bij de confraters/con-sorores, overleden in het voorbije jaar:

Conсорor Katia DE ROECK: ere-advocaat aan de balie Gent, overleden op 6 februari 2023.

Mr. Katia De Roeck was oprecht, innemend en zeer begaan met haar leefomgeving zowel familiaal als beroepshalve. Mr. Katia De Roeck was voor mij ook een bolleboos in procedures, een spring in het veld, die ons veel te vroeg is ontvallen.

Confrater Antoon VAN DAMME: ere-advocaat, gewezen stafhouder aan de balie Gent, gewezen voorzitter van de Vlaamse Conferentie, overleden op 10 februari 2023.

58 jaar stond stafhouder Antoon Van Damme in het midden van de Gentse balie, een advocaat in hart en nieren. Ik heb stafhouder Antoon Van Damme gekend als een rustige, geïnspireerde en onderlegde man, die guitig genoot van de bijzonderheden aan de balie. De wijsheid en bedaardheid van stafhouder Van Damme, gewezen voorzitter van de Vlaamse Conferentie, zal bij vele advocaten in herinnering blijven.

Confrater Lieven DECALUWE: ere-advocaat aan de balie Gent, gewezen voorzitter van de Vlaamse Conferentie, overleden op 31 mei 2023

Mr. Lieven DECALUWE was omnipresent, advocaat, lid van de raad van de orde, voorzitter van de Vlaamse Conferentie, het centrum van de balierevue. Men kon het niet bedenken mr. Lieven DECALUWE was soms overal. Ik blijf mr. Lieven DECALUWE herinneren als een zeer sociaal bewogen man en dit doorheen de jaren, met een zekere argwaan voor macht, wat hij verschool achter zijn Tijl Uilenspiegel-gedrag. Hoewel mr. Lieven DECALUWE jaren terug stopte als advocaat, zal hij in het geheugen van zeer veel advocaten blijven glimlachen.

Ik heb mij voorgenomen als stafhouder de mensen te herdenken die voor onze vrijheid en onze democratie hebben gestreden, dit tot het uiterste, de confraters GESNEUVELD IN Wereldoorlog 1914 - 1918:

Leon VERSTRAETEN
Paul VERBEKE
Jan SCHINCKEL

DE CONFRATERS GESNEUVELD IN Wereldoorlog 1940 - 1945:

Albert NAUDTS
Oswald DE BRABANDERE

en DE CONFRATERS POLITIEK GEVANGENEN IN CONCENTRATIEKAMPEN

Wereldoorlog 1940 - 1945:

Antoine VAN HOOREBEKE
Andre DE BRUYNE
Andre MANDRYCKS

Ik wil ook de magistraten overleden in het voorbije jaar herdenken:

Dirk VERSTUYFT: rechter op rust bij de politierechtbank van Oost-Vlaanderen, overleden op 15 september 2022.

Marleen RAMBOER: rechter op rust bij de rechtbank van eerste aanleg Oost-Vlaanderen, afdeling Gent, overleden op 15 december 2022

Wim DE KOKER: ere-rechter in ondernemingszaken bij de ondernemingsrechtbank Gent, overleden op 3 januari 2023

Dirk FLOREN: ere-kamervoorzitter in het hof van beroep te Gent en plaatsvervangend magistraat, overleden op 3 april 2023.

Nicole VAN ISTERDAEL: emeritus kamervoorzitter in het hof van beroep te Gent, overleden op 10 augustus 2023.

Graag een ogenblik van stil respect.

...

Dank u.

Het einde van mijn tussenkomst op deze plechtige openingszitting is nabij, maar het kan niet voordat wij, advocaten:

- **de nieuwe advocaten** een hart onder de riem steken. Ieder van u jonge confraters is van harte welkom aan de balie. Ieder van u heeft haar of zijn eigen waarde, eigen persoonlijkheid. Bewaar deze goed, bewaak en versterk haar met de hulp van uw stagemeeester en confraters. Behoud uw zelfrespect, het is dé basis voor uw advocaat zijn, uw mens zijn. Het moge u allen zeer goed gaan.
- de afscheidnemende **eerste voorzitter van het hof van beroep te Gent, de heer Eric VAN DE SIJPE**, danken voor zijn jarenlange inzet als magistraat, onderzoeksrechter, voorzitter en de eerste voorzitter van het hof van beroep. Namens de advocatuur dank ik u, eerste voorzitter voor de goede samenwerking doorheen de jaren, het gaat u zeer goed.

We zijn ...flitsend ... aan de meet gekomen.

In naam van alle advocaten van de Gentse balie nodigen ik u uit op de hun receptie, maar, graag vooraf uw daverend applaus voor de 150-jarige Vlaamse conferentie van de balie Gent en in het bijzonder vandaag, voor haar voorzitter en leden van het bestuur die deze plechtige zitting hebben georganiseerd met jeugdige moed en overtuiging ...

ik dank hen zeer en nogmaals confrater Anne-Marie DE CLERCK mijn proficiat voor uw sterke rede op deze markante openingsvergadering van de Vlaamse Conferentie.

22 Peter Singer, Ethics in the real world: Thinking about the dead

Een dag in het leven van de vicestafhouder

In tegenstelling tot vorige jaren, besloot Strop & Toga dit jaar niet het leven van de huidige stafhouder uit de doeken te doen, doch wel eens het leven van onze immer sympathieke vicestafhouder, Mr. Filip Mertens, onder de loep te nemen.

© Peter Bracke

| door door Mr. Anneleen Valcke
en Mr. Laura Van Keymeulen

Een dag In het leven van

Ook de indeling van de dag van de vicestafhouder vormt voor velen onder ons een raadsel, waardoor wij met veel plezier ons oor te luisteren leggen bij Mr. Mertens en rapporteren aan u allen.

De dag begint voor Mr. Mertens met de wekker om 7.30 uur (naar eigen zeggen: laat), waarna hij normaal gezien om 8.15 uur op kantoor aankomt en de dag begint met de briefwisseling van het kantoor.

Het gebeurt ook regelmatig dat Mr. Mertens zijn dag aanvangt met een zitting. De vicestafhouder geeft immers aan dat hij zelf graag naar zittingen gaat en dossiers pleit. Dit verbaast ons geenszins, aangezien wij Mr. Mertens regelmatig tegen het lijf lopen op de rechtbank.

Om 11.00 uur verplaatst Mr. Mertens zich naar zijn bureau in de Rechtbank, waar hij zijn taken als vicestafhouder opneemt. Het is ook op dit moment dat we de vicestafhouder konden onderscheppen en konden spreken over zijn dagindeling.

De vicestafhouder neemt traditioneel volgende taken op zich:

- De betwistingen over vertrouwelijke briefwisseling;
- In de plaats van de stafhouder optreden als de stafhouder zich moet recuseren;
- Nadenken over het systeem en of er bepaalde zaken dienen te worden aangepast: observeren, denken, reflecteren en eventueel veranderen ten goede.

De vicestafhouder moet daarenboven één maal per maand een OVB vergadering bijwonen en eenmaal per maand een vergadering van de commissie van de OVB deontologie attenderen. Verder is hij ook aanwezig op de vergaderingen van DIPLAD.

Mr. Mertens vertrekt rond 12.30-13.00 uur opnieuw naar zijn kantoor, waar hij zich bezig houdt met expertises, consultaties en het schrijven van conclusies.

Mr. Mertens heeft zich gespecialiseerd in de materie van het appartements- en mede-eigendomrecht en heeft in deze rechtstak een groot deel van zijn dossiers. Wij vermoeden dat Mr. Mertens in deze materie regelmatig geconfronteerd wordt met complexe conflicten tussen mede-eigenaars, hetgeen hem een uitstekende achtergrond geeft om zijn rol als vicestafhouder en toekomstig stafhouder met de nodige ervaring op te nemen.

Om 18.15 uur keert Mr. Mertens huiswaarts, waar hij vanaf 20.30 tot 23.00 uur het werk hervat.

De vicestafhouder hecht er naast zijn officiële taken veel belang aan om ook aanwezig te zijn op allerhande activiteiten van de Commissie van Stagiairs en de Vlaamse Conferentie. Zo zorgde hij met zijn aanwezigheid op het Diner van de Dag van de Stagiair naar eigen zeggen voor een verhoging van de gemiddelde leeftijd onder de aanwezigen.

Waar wij in eerste instantie al onder de indruk zijn van het feit dat Mr. Mertens de facto twee (intensieve) jobs combineert, enerzijds zijn job als advocaat en anderzijds zijn job als vicestafhouder, vernemen wij dat Mr. Mertens ook nog een derde functie uitoefent, waar hij zetelt als plaatsvervangend vrederechter van het derde kanton Gent.

Het is duidelijk dat Mr. Mertens zijn genegenheid en passie voor het “leven aan de Rechtbank” zodanig ver reikt, dat hij met gemak en zichtbare voldoening uiteenlopende functies aan de balie en in de rechtbank combineert.

Mr. Mertens wil een toegankelijke vicestafhouder zijn en wil een aanspreekpunt zijn voor de advocaten aan de Gentse Balie. Hij wenst dit te bereiken door een laagdrempelige aanpak en grote beschikbaarheid. Mr. Mertens geeft aan dat de deur van zijn kantoor als vicestafhouder steeds open staat. Met zijn leuze: “Doe normaal” verwijst hij opnieuw dat hij aanspreekbaar wil zijn en niet in een ivoeren toren zit. Het instituut van de (vice) stafhouder is er voor de confraters.

Wij stellen vast dat de open ingesteldheid van Mr. Mertens zijn vruchten al afwerpt. Mr. Mertens is immers goed gekend en graag gezien aan de Gentse balie en gedurende ons gesprek, dwarrelen mensen binnen en wordt hij meermaals aangesproken en begroet door allerhande advocaten. Mr. Mertens lijkt nu alvast geslaagd te zijn in zijn missie.

Mr. Mertens geeft aan dat hij met volle goesting het engagement van vicestafhouder is aangegaan en ambieert om binnen 2 jaar als stafhouder aan de slag te gaan. Hij hoopt de komende 2 jaar de motor op te warmen om dan met kennis van zaken te beginnen aan zijn batonnaat.

Concluderend kunnen wij Mr. Mertens omschrijven als een toegankelijke, aanwezige en behulpzame vicestafhouder die er niet voor terugschrikt een leidende rol op zich te nemen, met een duidelijke visie op zijn toekomstig beleid als stafhouder.

Strop & Toga dankt de vicestafhouder voor deze inblik en wenst hem een succesvolle periode als vicestafhouder en als toekomstig stafhouder. Ons inziens is Mr. Mertens de geknipte man voor de job.

Nieuwe bestuurders

| door Door Mr. Peter De Wilde en Mr. David Serrus

De Orde van Vlaamse Balies vertegenwoordigt alle 10.500 Vlaamse advocaten en behartigt als beroepsorganisatie de belangen van de advocatuur. Bovendien ijvert ze voor een behoorlijke, efficiënte rechtsbedeling en vlotte toegang tot het recht voor de rechtzoekende. Deze wettelijke taak is opgenomen in artikel 495 van het Gerechtelijk Wetboek.

Mr. Marnix Moerman

Mr. Els Koninckx

Mr. Nicolaas Vinckier

De acht Vlaamse balies vaardigen in totaal 80 leden af naar de Algemene Vergadering van de OVB. Momenteel telt de werking van de OVB 35 werkgroepen en commissies.

De OVB wordt bestuurd door 8 bestuursleden. In september 2023 werden vier nieuwe bestuursleden verkozen, voor een mandaat tot 2026.

Strop & Toga stelde een aantal vragen aan confraters Mr. Els Koninckx, advocaat aan de balie Limburg, Mr. Marnix Moerman, advocaat aan de balie Gent, Mr. Nadia Van Baelen, advocaat aan de balie Antwerpen en Mr. Nicolaas Vinckier, advocaat aan de balie West Vlaanderen, zijnde de vier nieuwe bestuursleden.

Strop & Toga: Had u ooit, in het begin van uw stage, gedacht om bestuurder bij OVB te worden?

Mr. ELS KONINCKX: Neen!

Mr. MARNIX MOERMAN: Zeer waarschijnlijk niet. De OVB bestond immers nog niet. Er was wel een nationale orde die bestierd werd door stafhouders en gewezen stafhouders. Het kwam zelfs niet bij me op dat ik ooit tussen die mensen zou kunnen of mogen functioneren.

Mr. NICOLAAS VINCKIER: Nee, vooral niet omdat de OVB pas helemaal op het einde van mijn stage werd opgericht. Er bestond toen wel al de Vereniging van Vlaamse Balies en de op sterven na dode Nationale Orde van Advocaten. Als beginnende advocaat was dat eerlijk gezegd allemaal heel ver weg. Als West-Vlaming zowel letterlijk als figuurlijk. Ik herinner mij wel dat ik als eerstejaars stagiair erg onder de indruk was van de toenmalige stafhouder (wijlen Mr. Christian Deleu) van mijn balie (Kortrijk). Die ontving ons allemaal op zijn kantoor en gaf dan een speech over wat ons te wachten stond. Dat deed hij zo goed dat ik als snotneus toch wel een beetje starstruck was.

Mr. NADIA VAN BAELEN: Neen. De OVB bestond nog niet. De Nationale Orde van Advocaten kende ik niet. Als stagiair was ik al blij als ik binnen de balie Mechelen mijn weg een beetje vond.

S&T: Wat heeft u de eerste maal gedreven om, naast het advocaat zijn, een extra engagement op te nemen binnen de balie en wanneer was dat?

Mr. NICOLAAS VINCKIER: Dat was toen ik lid en later voorzitter werd van de Jonge Balie Kortrijk. Ik zou kunnen zeggen dat ik toen gedreven was door puur idealisme, maar dat zou een beetje flauw zijn. De waarheid is dat je daar eerder toevallig inrolt vaak door vriendschappen en soms al eens omdat je een grote mond opzet. Ik raad trouwens alle jonge advocaten aan om actief lid te worden van een jonge balie of conferentie. Op zijn minst ontmoet je heel veel interessante mensen van over heel het land. Zo stel ik vast dat ik heel wat redactieleden van Strop en Toga ken uit mijn jonge balie tijd.

Mr. ELS KONINCKX: In het advocatenkantoor waar ik ben ben gestart werd de interesse voor het balieleven meegegeven en gestimuleerd tijdens de stage. Mijn grootvader zaliger was stafhouder van balie Hasselt, Mr. Renaat Broekmans & wijlen mijn vader waren erg actief in de jonge balie. Beiden hebben ook lange tijd gezeteld in raad van orde en Mr. Broekmans was ook stafhouder van de balie Hasselt.

Mr. MARNIX MOERMAN: Ongetwijfeld het samenvallen van mijn idealisme enerzijds en de uitgesproken aanmoediging van mijn patron (Mr. Serge Van Eeghem) om mij te engageren in het balieleven. Reeds tijdens mijn stage was ik actief als lid van de commissie van stagiairs. Ik herinner me zeer goed dat toenmalig stafhouder Paul Decordier bereid was mij te ontvangen om te bepleiten dat stagiairs die toetreden in de loop van het jaar geen volledige baliebijdrage moesten betalen. Zoekt u het gerust eens op. De differentiatie in de begroting van de baliebijdrage voor startende stagiairs moet teruggaan tot begin de jaren negentig.

Mr. NADIA VAN BAELEN: In 2006 werd ik voor de eerste maal afgevaardigde in de algemene vergadering van de OVB. In 2007 werd ik verkozen voor de raad van de Orde, balie Mechelen. Mijn kinderen zijn geboren in 1997, 1999, 2001 en 2003 dus voordien was er geen tijd voor een extra engagement. Mijn patron, stafhouder Herman Van den Berghen, was erg betrokken bij het balieleven. Zo heb ik geleerd dat een engagement naar confraters toe vaak veel voldoening geeft.

Mr. Nadia Van Baelen

S&T: Je bent nu verkozen als lid van het bestuur van de OVB. Heb je kunnen beslissen welke bevoegdheden er aan u zijn toevertrouwd en waarom deze bevoegdheden aan u zijn toevertrouwd?

Mr. ELS KONINCKX: De beslissingen werden na collectief beraad en overleg genomen en sluiten volledig aan bij mijn interesses en de domeinen waarin ik voor balie Limburg reeds actief was.

Mr. NADIA VAN BAELEN: Dat vraagstuk is snel opgelost. Ik weet perfect waarom ik bestuurder “rechtstaat en gerechtelijke mandaten” ben. Sinds het stadsfestival Op.recht.Mechelen zet ik mij elk jaar in voor de Dag van de rechtstaat en alles wat daar mee verbonden is. Een aantal gerechtelijke mandaten neem ik al jarenlang op. Het is gelukkig niet zo dat elke bestuurder op een eilandje met eigen bevoegdheden zit. Er is veel overlap en overleg.

Mr. NICOLAAS VINCKIER: Bij onze kandidaatstelling werd gevraagd om aan te geven welke bevoegdheden we graag zouden willen opnemen. Je moet deze wenslijstjes van de verkozen bestuurders eens naast hun uiteindelijke bevoegdheden leggen. Je zal zien dat deze wonderwel overeenstemmen. Er is dus binnen het bestuur helemaal niet lang gedebatteerd over de ‘postjes’, de puzzel viel bijna als vanzelf op z’n plaats.

Mr. MARNIX MOERMAN: Een perfect ‘vrije keuze’ kan je dat moeilijk noemen omdat uiteindelijk de bestuursploeg alle materies moet omvatten. Er is een milde sturing van de voorzitter maar na de laatste verkiezing viel de puzzel snel en logisch in elkaar. De bestuurders bleken heel complementair. Met het departement rechtshulp ben ik in elk geval heel tevreden. Het biedt me de kans nauw samen te werken met de lokale voorzitters van eerste- en tweedelijnsbijstand. Stuk voor stuk confraters met veel engagement en een groot hart voor de advocatuur én voor de rechtszoekenden.

S&T: In de wandelgangen wordt soms kritiek geleverd dat er weinig resultaten verwezenlijkt worden door de Orde van Vlaamse Balies. Wat wil je, meer specifiek wat betreft uw bevoegdheden, absoluut verwezenlijkt zien tijdens uw mandaat?

Mr. ELS KONINCKX: Deze kritiek is naar mijn bescheiden oordeel onterecht, er wordt veel (vaak onzichtbaar) werk verzet. De lancering van intervisie: het kennisdelen van de beste praktijken door advocaten én balies.

Mr. NICOLAAS VINCKIER: Laat me misschien eerst die perceptie uit de wandelgangen wat bijstellen. Voor zover ik dat nog niet wist, heb ik als bestuurder vanop de eerste rij kunnen zien dat de OVB heel veel doet voor de advocaten en ook echt wel resultaten verwezenlijkt. Wie daarover schamper wil doen, zal ik natuurlijk nooit kunnen overtuigen. Ik moet soms denken aan de Monty Python sketch ‘What have the Romans ever done for us?’ De OVB boekt vaak resultaten die erg belangrijk zijn voor de advocatuur, zonder dat haar tussenkomst door onze advocaten wordt opgemerkt. Wie een beetje vertrouwd is met de anti-witwas wetgeving zal weten dat de wetgever ons een reglementering wou opleggen die het beroepsgeheim (zowat de kwintessens van onze beroepsuitoefening) volledig zou uithollen. Door daartegen meerdere keren met succes naar het Grondwettelijk Hof (en zelfs het Europees Hof van Justitie) te stappen, heeft de OVB meer dan een steen verlegd. Het arrest van het EHRJ (C-694/20) heeft zelfs voor alle advocaten in Europa de positie van ons beroepsgeheim versterkt. Grote advocaten ordes uit Frankrijk en Duitsland kijken met bewondering naar wat de OVB daar binnenhaalde voor onze beroepsgroep. Laatst zag ik nog de folder voor een internationale studiedag met als titel ‘Legal Privilege in the EU & US: What’s new?’ met sprekers van o.a. de US Department of Justice en de Europese Commissie. Ons arrest stond daar te prijken als een van de hoofdpunten. Om echter op uw vraag te antwoorden: samen met stafhouder Els Koninckx ben ik o.a. bevoegd voor de hervorming van de stage en meer bepaald de beroepsopleiding. Het zal niet gemakkelijk zijn om dat te realiseren. We zijn sterk afhankelijk van minstens twee ministeries en de decanen van de universiteiten. Niettemin is dat iets dat ik tegen het einde van mijn mandaat heel graag gerealiseerd zou zien.

Mr. MARNIX MOERMAN: Die kritiek is begrijpelijk. Zonder alles te willen vergoelijken, wil ik wel melden dat men als bestuur van de Orde van Vlaamse Balies ook niet altijd de daadkracht kan tonen die men zou willen. Er zijn vele partners om rekening mee te houden: Federale en Vlaamse overheid, OVBFG, de lokale balies, Diplad. De onmiddellijke impact die een stafhouder kan hebben op een voorliggend dossier is als bestuurder bij OVB plots héél relatief. De uitdaging is om zeer hard te werken zonder zekerheid dat uw projecten ooit landen, maar telkens je landt, is de impact voor de advocatuur groot. Op dit ogenblik liggen vele broden in de oven (vernieuwing Salduz-applicatie, verbetering BJB-applicatie, ontwikkeling CJB-applicatie, cultiveren best practices bij de lokale partners, sensibiliseren van de overheid voor het bevorderen van de rechtshulp in Vlaanderen aan de hand van concrete suggesties). Een snellere uitbetaling van de prestaties in tweedelijnsbijstand ontbreekt in dat laatste project zeker niet.

Mr. NADIA VAN BAELEN: Staan de beste stuurliedjes niet altijd aan wal? Ik begrijp de kritiek natuurlijk wel. De resultaten van de onverdroten inzet van bestuurders en medewerkers van de OVB zijn vaak niet onmiddellijk zichtbaar. Het bestuur heeft hard gewerkt aan het beleidsplan 23-26. **Ik zou graag zien dat de advocaten die Strop & Toga lezen ook het beleidsplan eens doornemen.** Ik houd dit beleidsplan alleszins dicht bij de hand en zal héél regelmatig aftoetsen waar ik, en met mij de ganse ploeg, sta. Ik denk dat de ambitie duidelijk is.

Strop & Toga zal in een volgend nummer zeker dieper ingaan op de werking en de verwezenlijkingen van de Orde van Vlaamse Balies.
Bedankt voor jullie antwoorden.

Beleidsplan OVB: <https://www.ordevan-vlaamsebalies.be/nl/over-ovb/raad-van-bestuur/beleidsplan-2023-2026>

Gevleugelde Woorden

In deze rubriek belichten we rechtspraak waarvan de lichte en vermakelijke kant ons even doet glimlachen.

Vandaag onder het thema *Gevleugelde Woorden*.

In een vonnis van de vrederechter te Eeklo was er een discussie tussen burens over de aanwezigheid bij één buur van kunstnesten voor zwaluwen, die volgens de andere buur hinder zouden veroorzaken.

De vrederechter aanvaardde geen fout noch verstoring van het evenwicht tussen de erven, waarbij onder meer wordt gesteld:

Het ontgaat deze rechter dan ook volkomen waarover de eisers zich beklagen. Dat er al eens een vogelstront op hun koer zal liggen valt niet te vermijden. Er zijn voor het vliegende gedierte nu eenmaal geen richtlijnen of regelgeving daarvoor. ... Hier is het probleem niet de aanwezigheid van zwaluwen maar de onverdraagzaamheid van mensen die in de buurt ervan wonen ... “

(Vred. Eeklo, 20 mei 2021, NJW. 2023, afl. 487, 664)

Ook het Hof van Cassatie heeft aandacht voor dieren: in een arrest van 17 oktober 2023 wordt aanvaard dat een papegaai (Ara Ararauna) genaamd “Rambo” niet als een in het wild voorkomend dier moet worden beschouwd. De jager die dit dier doodde kan zich dus niet verschuilen achter het bestrijden van een in het wild voorkomend dier. Rambo, die onder hoede van zijn baasje stond, had dus niet ‘bestreden’ mogen worden. De vrijspraak van de jager door het Antwerpse Hof van Beroep wordt vernietigd.

Wordt vervolgd voor het Gentse Hof van Beroep.

(Hof van Cassatie 17 oktober 2023).

Uw (bij voorkeur humoristische) inbreng voor deze rubriek wordt gewaardeerd, mail naar griet.vandurme@gentseadvocaten.be

12de BLOEDBAD op donderdag 23 mei 2024

***Bloed geven doet leven !
Bloed geven redt leven !***

Kruis donderdag 23 mei 2024 alvast aan in je agenda.

Immers, in het nieuw gerechtsgebouw aan de Opgeëistenlaan gaat opnieuw - na een corona-onderbreking- opnieuw het jaarlijks BLOEDBAD door.

Wist je dat 70% van ons ooit eens bloed nodig heeft? Terwijl slechts 3 % van ons bloed doneert. Er is met andere woorden voortdurend nood aan bloed.

Daarom werd in 2008 door Rotary Club Gent Noord (onder impuls van ererechter Geert Cheyns) en in samenwerking met het Rode Kruis Vlaanderen een eerste bloedinzameling in het gerechtsgebouw georganiseerd.

Op die dag kan specifiek iedereen die te maken heeft met justitie bloed geven of steunen: magistraten, advocaten, griffiers, parketsecretarissen, parketmedewerkers, griffiemedewerkers, notarissen, gerechtsdeurwaarders, politiediensten, ... , maar bezoekers & sympathisanten zijn uiteraard ook welkom.

Het aantal donoren stijgt jaar na jaar: van 79 donoren in 2008 werden in 2019 118 bloedgevers geteld.

Meer informatie om u die dag aan te melden (online voor een afspraak op uur (voorkeur) dan wel zonder afspraak) volgt in het voorjaar '24 via affiches en een campagne via sociale media.

Samengevat: het 12de bloedbad vindt plaats op donderdag 23 mei 2024, in het nieuw gerechtsgebouw tussen 10 en 12.30 uur in de polyvalente vergaderzalen op de -1 verdieping, rechtover de eetzaal.

WIE MAG BLOED GEVEN ?

Alle informatie hierover is terug te vinden op de website:

www.bloedgevendootleven.be

alsook:

Rode Kruis bloedtransfusiecentrum,
Sint-Pietersnieuwstraat 107, 9000 Gent.

Telnr : 09 / 244 56 56

Mail : info@rodekruis.be

Matadi matata of kinderklap

door Mr. Dirk Van de Gehuchte

Papa, er is een grote aap gestorven in de zoo van Antwerpen. Meester Alleman keek vertederd naar zijn jongste, vijf jaar oude, zoon. Dat was geen aap, dat was een gorilla, verbeterde diens negen jaar oude zusje betweterig. Jan Alleman bekeek haar vanuit zijn ooghoeken. Nu al was die kleine meid altijd paraat om op iedere slak zout te leggen. Dat wordt een juriste, bedacht hij berustend. Haar broertje liet zich echter niet afleiden. Hij noemde Matadi wist hij, en hij was heel lief voor de andere aapjes. Mensapen corrigeerde zijn zusje opnieuw. Ditmaal had ze de aandacht van haar broertje wel gecapteerd. Zijn dat dan apen of zijn dat mensen? Dat zijn grote beesten antwoorde zijn zusje, ze kunnen je opeten.

Er verscheen een diepe frons op het voorhoofd van de jongen. *Op televisie sprak iemand over mensen die beesten waren. Zijn dat dan ook gorilla's?*

Jan zuchtte. Neen jongen, dat zijn geen gorilla's, maar soms zegt men van mensen die heel slechte dingen doen, dat ze te keer gaan als beesten. Maar Matadi was ook een beest, en hij deed helemaal geen slechte dingen wierp de kleine op. Zijn zusje trok haar neusje op en zei nuffig: je bent nog te klein om dat te verstaan. Ik hoorde op televisie iemand zeggen dat die mensen die beesten waren ook als beesten moesten behandeld worden.

Moeten ze dan ook in de zoo? Vroeg haar broertje vertwijfeld. Op die vraag wist ook zijn zus niet onmiddellijk antwoord. Vragend keken beide kinderen naar papa Alleman. Willen jullie een ijsje? ontweek hij de vraag. Zoals bijna altijd had deze afleidingsmethode succes.

Wij willen een ijsje, wij willen een ijsje scandeerde zijn kroost in koor. Ik ken geen kinderen die geen ijsjes lusten glimlachte Jan. Jawel hoor, wist zusje wijsneus, dat zijn geheelonthouders. Want als je weinig eet of drinkt, dan onthoud je veel.

Is dat waar papa? Onthouden die veel? wilde de jongste weten. Meester Alleman herinnerde zich plots een passage met een cliënt voor een notoire geheelonthouder in de politierechtbank van Aalst. Wel jongen, sommige geheelonthouders zal je inderdaad niet snel vergeten. Of zij zelf meer onthouden weet ik niet, maar ik heb niet de indruk dat ze er vrolijker of milder door worden.

Jan deelde de ijsjes uit aan zijn kroost. Joepie, raketten juichte zijn dochtertje. Dat was haar favoriete ijsje. Die krijgen ze ook vaak in haasaa wist haar broertje. Dat zijn andere raketten, die zijn gevaarlijk, want ze ontploffen, wist zijn zus. Is dat zo papa? Vroeg de kleinste. Ja, maar dat is ver van hier probeerde Alleman hem gerust te stellen. Hier doen mensen zo geen dingen. Zijn dochter stak opnieuw een belerend vingertje op. Ik heb gezien op Karrewiet dat hier mensen dood geschoten worden. Voetbalsupporters en ook een advocate. Papa, kunnen ze jou dan ook neerschieten vroeg zijn zoontje geschokt. Jan wist dat er maar één oplossing was om aan de moeilijke conversatie te ontsnappen: afleiding. Advocaten worden niet zomaar dood geschoten, want advocaten zijn precies als mensen, met dezelfde mensen wensen, en dezelfde mensen streken. Dat komt allemaal in de krant van Balieland, van Balieland van Balieland. Zong hij. En nu mogen jullie televisie kijken.

Kinderklap, je weet nooit wat er gaat uitkomen.

| Door Mr. Saskia Goethals

An DE PUYDT ombudsvrouw Consumentengeschillen Vlaamse Advocatuur

Omdat consumentengeschillen in de eerste plaats buiten de rechtbank moeten worden opgelost, creëert een bepaalde sector of beroepsgroep veelal een eigen instantie die daarvoor instaat.

Voor de Vlaamse advocaten is dat de Ombudsdienst Consumentengeschillen Advocatuur (OCA).

Tijd om kennis te maken met onze ombudsvrouw: An De Puydt.

Zij is advocaat aan de balie van de Nederlandse Orde van Advocaten te Brussel sinds 1999 en tevens erkend bemiddelaar.

S&T: De Ombudsdienst is bevoegd om in alle geschillen tussen Vlaamse advocaten en hun cliënten tussen te komen?

An De Puydt: Het klopt dat de Ombudsdienst bevoegd is voor geschillen tussen Vlaamse advocaten en hun cliënten, echter is dit gelimiteerd.

Zo is de Ombudsdienst niet bevoegd om klachten te behandelen wanneer:

- de advocaat op pensioen is
- de advocaat een gerechtelijke mandaat bekleedt
- het geen consumentengeschil betreft
- zo de advocaat reeds een gerechtelijke procedure heeft opgestart tegen zijn eigen cliënt.
- zo er reeds een klacht loopt bij de Stafhouder.

S&T: Hoe gaat de Ombudsdienst juist in zijn werk? Komen de klachten enkel van de consumenten of ook van advocaten.

An De Puydt: De klacht kan zowel uitgaan van de advocaat als van de cliënt. Een cliënt-consument of een advocaat dient gratis een klacht in bij de Ombudsdienst. De globale ombudsman ontvangt alle klachten en controleert of die volledig en ontvankelijk zijn. Hij verwijst de klacht door naar een lokale ombudsman die de klacht inhoudelijk zal behandelen.

S&T: Ik leg mijn klacht dus niet regionaal neer, maar passeer eerst via u? En kan ik, als u als globale ombudsman doorverwijst, zelf mijn regionale ombudsman kiezen en zelfs buiten mijn arrondissement gaan?

An De Puydt: De klacht wordt steeds bij mij, de globale ombudsvrouw, neergelegd. Vervolgens ga ik de ontvankelijkheid van de klacht na. Zodra de klacht ontvankelijk is, zal ik een lokale ombudsman aanstellen, die zal pogen een verzoeningsgesprek te installeren.

Elke balie heeft een lijst met minstens 3 lokale ombudsmannen. Zij hebben allemaal de nodige ervaring en kennis, en zijn allemaal erkend bemiddelaar. Zo garanderen ze een menselijke en correcte aanpak van de klacht.

De ombudsman kiest de lokale ombudsman uit de lijst van de balie waar de advocaat in kwestie ingeschreven is. Als de cliënt met die keuze niet akkoord gaat, duidt de ombudsman een persoon aan uit een lijst van een ander arrondissement. Zo waarborgt de Ombudsdienst de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de lokale ombudsman.

S&T: Wat voor klachten krijgt u vooral binnen?

An De Puydt: De klachten variëren van adequate behandeling tot te dure erelonen. Een volledig detail kan u terugvinden in ons jaarverslag, dat op de website gepubliceerd wordt. Als we gaan kijken waar deze klachten vandaan komen, dan stellen we vaak onderliggend een communicatieprobleem vast.

Veel consumenten bellen of mailen naar de Ombudsdienst om informatie te krijgen omtrent de gebruiken van de advocaat en om na te gaan of hun advocaat correct handelt.

Deze informatie over gebruiken en gewoontes binnen de sector kan hen vaak al geruststellen. Een deel van deze telefoons of e-mails leidt tot een effectieve klacht.

De lokale ombudsman onderzoekt de klacht en zoekt mogelijke oplossingen. Hij kan daarvoor zowel de advocaat als de cliënt (apart of samen) bevragen, dit gebeurt vaak via een verzoeningsgesprek. De lokale ombudsman stelt een oplossing voor en doet aanbevelingen in functie van het beleid van de Ombudsdienst en in overleg met de globale ombudsvrouw. Advocaat en cliënt kunnen die oplossing en aanbevelingen volgen, maar zijn daarvoor niet verplicht. Ze kunnen ook zelf voorstellen doen.

S&T: Bij de bemiddelingstechniek moeten de oplossingen komen vanuit de partijen zelf; jullie ombudslieden stellen zelf oplossingen voor ...

An De Puydt: Op zich werken we volgens de bemiddelingstechnieken. Door partijen te informeren en te bevragen, reiken ze zelf vaak oplossingen aan.

Er wordt niet bemiddeld, maar wel gewerkt volgens de bemiddelingstechnieken. We spreken dus meer van een verzoeningsgesprek.

S&T: Als ik goed begrijp moeten advocaat en cliënt eerst zelf proberen hun problemen uit te praten en op te lossen. Pas als er op die manier geen oplossing uit de bus komt, is de Ombudsdienst bevoegd. Wat als één van beiden zegt: "Er valt niet te praten met..." Is de klacht dan onontvankelijk?

An De Puydt: Als partijen minstens geprobeerd hebben elkaar te contacteren en of met elkaar in gesprek te gaan m.b.t. het meningsgeschil, is dit – zo ook de andere voorwaarden vervuld zijn – voldoende om de klacht ontvankelijk te verklaren, ook al heeft de andere betrokken partij niet onmiddellijk gereageerd.

S&T: Wat bij aansprakelijkheidskwesties, waar je van de verzekering niet "teveel" mag praten (toegeven)...?

An De Puydt: Aansprakelijkheidskwesties liggen iets moeilijker, aangezien mensen vaak verwachten dat we gaan beslissen dat bvb. de advocaat aansprakelijk is en dat is niet onze bevoegdheid. We kunnen wel proberen de mensen met elkaar in gesprek te laten gaan, waardoor er vaak veel kan uitgeklaard worden.

Zodra de aansprakelijkheidsverzekering betrokken is, kunnen advocaten vaak nog moeilijk rond de tafel zitten. Immers, het risico bestaat dat – zo er effectief sprake zou zijn van een beroepsfout – de verzekeraar niet langer tussenkomt als de verzekeraar niet betrokken was bij de procedure voor de ombudsdienst. Dit is inderdaad een spijtige zaak, en via deze weg wens ik de verzekeraars graag uit te nodigen om mee rond de tafel te zitten, om zo tot een minnelijke oplossing te komen.

S&T: U bent erkend bemiddelaar. Is dit een verplichting? Zijn de lokale ombudsmannen ook allemaal bemiddelaar? Welke specifieke opleidingen hebben jullie doorlopen?

An De Puydt: Zowel ikzelf als de lokale ombudslieden moeten verplicht erkend bemiddelaar zijn. Dit is ook wettelijk bepaald. Naast de basisopleiding van bemiddeling, is er steeds minstens 1 specialisatie van bemiddeling die werd doorlopen door ieder van ons, zodat men erkend bemiddelaar kan zijn.

Alle ombudslieden zijn advocaat en zijn dus overeenkomstig Art. II.3.2 Codex verplicht om permanente vorming te volgen.

Er is de ombudslieden tevens gevraagd of zij regelmatig opleidingen zouden volgen die verband houden met consumentenrecht, contracten, tucht en deontologie. Alle ombudslieden zijn erkend bemiddelaar. De Federale Bemiddelingscommissie voorziet dat elke erkende bemiddelaar tweejaarlijks het bewijs dient te leveren van 18 uur gevolgde erkende permanente vorming.

Jaarlijks vindt er een intervisie plaats met de ombudslieden, waarbij o.m. het volgende wordt besproken :

- Regelgeving en tendensen
- Plan van aanpak dossiers en updates
- Onderlinge bespreking cases : gezien de door ons behandelde materie en gezien de beroepsgroep, komt de regelgeving inzake consumentenrecht en meer specifiek de informatieplicht hierin herhaaldelijk aan bod.

S&T: Wie betaalt de kosten?

An De Puydt: De Ombudsdienst is een onafhankelijk orgaan binnen de advocatuur. Het budget wordt voorzien via de OVB, hetgeen dus onrechtstreeks de lokale balies zijn.

Reden waarom het van belang is om de werking en aanbod van de Ombudsdienst en de lokale balies op elkaar af te stemmen, zodat dubbel werk kan worden vermeden.

S&T: Bestaan er statistieken en waar vinden we ze? Wat leren we hieruit?

An De Puydt: Hiervoor verwijst ik graag naar de jaarverslagen, die op onze website www.ligeca.be worden gepubliceerd.

Ik geef graag nog het volgende mee:

In 2022 viel op dat de onbereikbaarheid of de onwetendheid via welke kanalen de advocaat kan gecontacteerd worden, een belangrijk werkpunt voor de sector blijft. Daarnaast is het inadequaat behandelen van het dossier een grote stijger in 2022. Vaak stellen we vast dat als de communicatie hieromtrent duidelijker is, dit aspect ook grotendeels weggewerkt kan worden. Een manier om discussies te vermijden, is om van bij de aanvang met een samenwerkingscontract te werken. De advocaat moet blijven communiceren - zeker als fysieke contacten beperkter worden - omtrent nieuwe noodzakelijke acties of procedures. De advocaat moet - wanneer nodig - zijn mandaat hernieuwen.

S&T: Nog een laatste boodschap om nooit te vergeten?

An De Puydt: Veel advocaten vergeten nog te vaak art. 444, 2de lid Ger. W. De advocaat moet de rechtzoekende informeren over de mogelijkheid tot bemiddeling, verzoening en elke andere vorm van minnelijke oplossing van geschillen. Indien een minnelijke oplossing van het geschil overwogen kan worden, moeten zij dit ook in de mate van het mogelijke bevorderen.

Voor de advocaten is hier een belangrijke taak weggelegd.

Zie ook: <http://oca.ligeca.be/nl/hoe-een-klacht-indienen/>

Ontmoet de twee vertrouwensadvocaten **Mr. Ann De Becker en**

Twee verschillende aanspreekpunten, maar ze delen dezelfde bekommernis en hebben dezelfde missie:

advocaten in nood helpen.

Mr. Ann De Becker

- Advocaat aan de balie sedert 1986
- bemiddelaar in familiezaken
  - Jeugdadvocaat
- Materies : aansprakelijkheidsrecht en verkeer, familierecht, jeugdrecht, bewindvoering
- Engagement aan de balie: commissie van stagiairs, stagistenvertegenwoordiger, Vlaamse Conferentie, jaren lid van de Raad, voorzitter sociale commissie
- Contact:
09/2217077
advocaat.debecker@telenet.be

© De Klikfabrik 2022

Mr. Pieter Sichien

- Aan de balie sinds 2005 (Brussel) - Gent sinds 2012
- Specialisatie: arbeidsrecht en sociale zekerheid - miv welzijn op het werk
- Lid van de Raad (20/21), Mens onder de toga
- Contact:
0472/80.96.28
pieter.sichien@commitlaw.be

Eerst even duiden: waarover spreken we?

De vertrouwenscoördinator van de OVB heeft in samenwerking met de commissie Welzijn en de balies een team opgericht van vertrouwensadvocaten /vertrouwensbaliemedewerkers.

Het vertrouwensteam bestaat meestal uit advocaten, aan sommige balies wordt deze taak toevertrouwd aan medewerkers van het kabinet van de stafhouder. De lijst van het vertrouwensteam is te vinden op de website van de OVB. Alles wat aan hem/haar wordt gezegd blijft vertrouwelijk. De vertrouwensadvocaat is gebonden aan het beroepsgeheim.

Helaas, het bestaan zelf van het vertrouwensteam blijkt een goed bewaard geheim....

Tijdens een recente roadshow collectieve voorzieningen in Gent mochten onze twee Gentse vertrouwenspersonen zich voorstellen. Een groot deel van de aanwezigen had geen weet van hun bestaan of functie. Hoog tijd om daar verandering in te brengen.

Wie zijn de Gentse vertrouwensadvocaten?

aan onze balie!

Mr. Pieter Sichien

| Door Mr. Saskia Goethals

S&T: Ann De Becker is een door en door vertrouwd gezicht aan de balie van Gent. Ze heeft haar sporen al verdiend in de sociale commissie en boezemt met gans haar wezen vertrouwen in...

Pieter Sichien boogt op een jarenlange ervaring in onderhandelen en bemiddelen bij sociale conflicten op de werkvloer. Hij is minder te zien op de rechtbank net omdat hij werkgerelateerde conflicten tot een oplossing weet te brengen buiten de rechtbank.

Hij kent het sociaalrechtelijk werkveld ook qua regelgeving door en door. Dit maakt hem een perfect aanspreekpunt als vertrouwenspersoon.

S&T: Ik zie verschillende profielen: een verschillende achtergrond, verschillend geslacht, verschillende leeftijdscategorie, ... toeval of niet?

Ann De Becker: De keuze is bewust gemaakt door de OVB omdat dit de drempel verlaagt. Wie hulp zoekt, richt zich tot diegene waarvan hij/zij denkt het best vooruitgeholpen te worden.

Maar laat mij de klemtoon leggen op wat we vooral gemeenschappelijk hebben: we hebben dezelfde bezorgdheden en engagement: advocaten in moeilijkheden helpen.

Ik wil graag beklemtonen dat de deur zeker ook openstaat voor advocaten-stagiairs, wetende dat zij een bijzonder kwetsbare groep vormen.

Pieter Sichien: We zijn een goed team, we zijn perfect complementair.

S&T: Er was toch al een sociale commissie, die advocaten bijstond?

Ann De Becker: Inderdaad, aan onze balie bestond in feite al een voorloper van de vertrouwensadvocaat. Ik ben al meerdere jaren betrokken bij de sociale commissie die indertijd werd opgericht, ik denk onder het Stafhouderschap van Stafhouder Paul Decordier, en dit naar aanleiding van een concrete casus. Deze commissie blijft bestaan. Door de jaren heen werden er verschillende advocaten bijgestaan/gehouden door de sociale commissie.

In het verleden werden er al opleidingen georganiseerd door de sociale commissie. De bedoeling was preventie. Deze reeks kreeg de naam Mens onder de Toga, een opleidingsreeks die toegespitst was op welzijn. De sociale commissie kreeg vanaf dan een nieuwe naam, nl. commissie Mens onder de Toga.

In die opleidingsreeks ging het vooral over teveel werkdruk, stress, burn-out en hoe we dit kunnen vermijden/oplossen. In de laatste reeks werd via een soort speed dating coaching voorgesteld.

S&T: Ik herinner mij die reeks, waarin ook confrater Marjan Vandegehuchte een zeer handig draaiboek aanbood, met de titel "Wat als het misgaat?"

Ann De Becker: Inderdaad, in het verleden werden wij vooral gecontacteerd als er bij ziekte (mentaal en psychisch) bijstand nodig was en er bezorgdheden waren met betrekking tot verdere opvolging van het kantoor.

S&T: Waarom dan nog een vertrouwens-team?

Ann De Becker: Het vertrouwensteam daarentegen is opgericht door de OVB en haar vertrouwenscoördinator Mevr. Ilse Cuypers, naar aanleiding van de #me too beweging.

Pieter Sichien: Net zoals in ondernemingen meer aandacht besteed wordt aan de problematiek van grensoverschrijdend gedrag, leeft de overtuiging dat ook binnen het advocatenkantoor en bij advocaten grensoverschrijdend gedrag voorkomt: (verbale) agressie, pesterijen, seksuele intimidatie,... Ook hier is nood aan een aanspreekpunt.

Pas gaandeweg is de taak uitgebreid naar "mentaal welzijn" en het kan zelfs ruimer zijn dan dat...

Als je als individuele advocaat geconfronteerd wordt met dergelijke problematiek, dan is het ook belangrijk dat je een specifiek aanspreekpunt hebt. Daarom zijn wij er. Om even onder vier ogen te kunnen praten met iemand die weet in welke context de advocaat die hulp zoekt leeft en werkt.

S&T: Jullie bieden een luisterend oor. Wat als dat niet voldoende is?

Pieter Sichien: De taak van de vertrouwensadvocaat is heel ruim. Het bestaat soms uit een vertrouwelijke babbel, een informeel gesprek. Zie de OVB-campagne: "Als men door het bos de bomen niet meer ziet".

Bij conflicten binnen het kantoor luisteren we en geven we advies. Er wordt door ons slechts bemiddeld of tussengekomen wanneer we daarvoor een uitdrukkelijk mandaat ontvangen van de persoon waarvoor we aangesproken worden.

Interview

S&T: Met alle respect: jullie zijn toch geen psychologen? Waarom bestaat het vertrouwensteam uit advocaten?

Ann De Becker: Soms heeft men precies nood om spreken met iemand met dezelfde levens- en professionele ervaring. Maar de bedoeling is ook om door te verwijzen naar o.a. huisarts, psycholoog, loopbaancoach,.....

S&T: Hebben jullie hiervoor dan een opleiding gekregen? Wat moet ik mij hierbij voorstellen?

Pieter Sichien: De OVB heeft ons voor deze taak trachten voor te bereiden via opleidingen.

Bij de aanvang kregen we een opleiding over wat een vertrouwenscoach zo allemaal kan doen, een opleiding over zelfmoordpreventie, een opleiding over grensoverschrijdend gedrag. Deze basisopleiding werd daarna nog aangevuld met bijkomende opleidingen en intervisies. We hebben tal van opleidingen achter de rug, maar de weg naar ons wordt nog onvoldoende gevonden.

Ann De Becker: Inderdaad, dit is eveneens het geval bij “Rehalto Luistert”, initiatief dat helaas ook nog onvoldoende bekend is onder de advocaten. Deze dienst wordt geboden aan advocaten met psychische problemen. Dit initiatief gaat uit van Procura waarbij alle advocaten aangesloten zijn.

Realto bestaat uit een team van psychologen die bereikbaar zijn via het telefoonnummer 0800/32 151.

S&T: Dat er nochtans een zekere nood is, blijkt uit een globale welzijnsenquête van het IBA (International Bar Association). De gemiddelde welzijnsindexscore bij advocaten bleek op 51 te staan, terwijl die voor de algemene bevolking 75 is.

Uit de eigen welzijnsenquête uit 2019 kwam tevoorschijn dat 2 op 3 advocaten in de gevarenzone zit (teveel stress en werkdruk, burn-out, bore-out, depressie, psychische problemen...). Maar liefst 90% van de respondenten heeft stress op het werk, 2 op 3 ervaart dat als een probleem.

22% van de advocaten krijgt te maken met agressie, pesten en ongewenst gedrag van derden.

Ann De Becker: De bekommernis om het welzijn van advocaten werd verwoord op de posters van het OVB met vragen als: “Eet u wel genoeg?” “Sport u wel”? Maar de uitdagingen zijn inderdaad veel groter.

Pieter Sichien: De drempel om de stap naar hulp te zetten helaas ook. We ontdekken dat de problemen, die behandeld worden, vaak niet aangekaart worden door de confrater zelf, doch door anderen worden gerapporteerd.

Weet ook dat het team bestaat uit een twintigtal advocaten en baliemedewerkers, verspreid over Vlaanderen. Stel, je wil je verhaal niet kwijt aan iemand die je wekelijks in de gangen van het gerechtsgebouw tegenkomt (of in mijn geval om de drie maanden), ook al zijn de gesprekken vertrouwelijk, anoniem en discreet,....

S&T: .... dan kan je bijvoorbeeld als Gentse advocaat naar een vertrouwenspersoon in Oudenaarde?

Pieter Sichien: Inderdaad.

S&T: Wat moet mij dit kosten?

Ann De Becker: Wie op ons beroep doet, hoeft niets te betalen. Er zou wel moeten bekeken worden of hiervoor door OVB of de Balie geen budget dient te worden te voorzien. Welzijn wordt vaak stiefmoederlijk behandeld.

Ann De Becker & Pieter Sichien:

We hopen in de toekomst verder te kunnen samenwerken met andere commissies (diversiteit en inclusie, sport, ...). Samenwerken betekent, meer kennis delen en globalere, efficiëntere dienstverlening.

S&T: Mooi initiatief dat hierbij hopelijk nog meer bekendheid krijgt.

Toen namen we afscheid. Ze deden wel en zagen niet om....

Recht ^{op} Boeken

Jan De Winter

door Mr. Laura Otte

Een boekenkast heeft dat gemeen met een platencollectie, elke levensfase heeft haar favorieten en smaken en voorkeuren veranderen met het ouder worden.

Ik ben altijd een veellezers geweest van jongsaf aan, kranten en tijdschriften, de Averbode-reeksen zoals Vlaamse Filmmpjes en Historische Verhalen. Echter, nooit heb ik de klassieke jeugdliteratuur 'verslonden'. De Lemniscaat-reeks van Thea Beckman, Tonke Dragt, Evert Hartman en Jan Terlouw heb ik grotendeels gemist. Mijn eerste herinneringen, ik voel en ruik het groene velours van clubzetels, borstelig en het zoet van pijptabak van de nonkels, op schoot van afwisselend mijn moeder en tante, voorgelezen worden uit *Een schaap met witte voetjes* van Mariette Van Halewijn met die prachtige tekeningen met 'strooikapselkinderen' van Jaklien Moerman. Sprookjesachtige vertellingen, die onbezorgde kindertijd met veelvuldig huisbezoek, op de achtergrond vioolklanken en dwarsfluit van de achterlichtjes en op de bandopnemer Heintje ....

De 'grote thema's' van het leven: de liefde, verlies en gemis, de persoonlijke geschiedenis, de dood ... In onze kast staan ze allemaal.

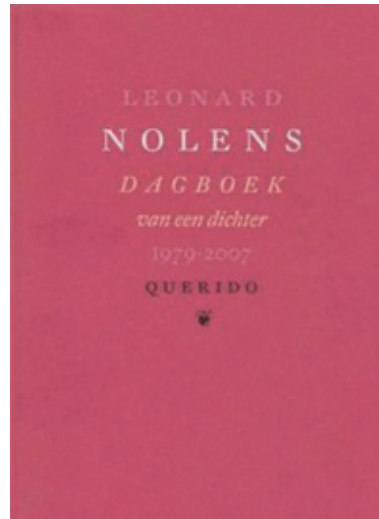
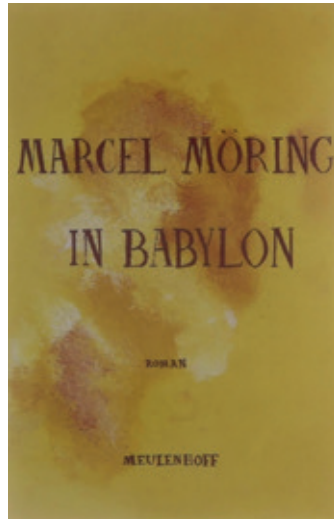
De boekenkast neem in ons huis een vrij prominente plaats in en wie erin kijkt valt vooral de overaanwezigheid op van Nederlandstalige auteurs: ik hou van het Nederlands en van de auteurs die de taal alle eer aandoen.

- Tom Lanoyes *Sprakeloos* en Erwin Mortiers prachtige ode aan zijn dementerende moeder *Gestameld Liedboek*. Erwin Mortier beschrijft pijnlijk eenvoudig maar zo treffend het aftakelingsproces van de vrouw aan wie hij zijn leven te danken heeft, zijn moeder opgesloten in haar vergrijzend hoofd "een kromgetrokken kooi waarin een mechanische zangvogel wegroest". Tom Lanoye beschrijft dezelfde aftakeling, maar dan zoals zijn moeder was, barok en met overdaad van woorden.
- Van Stefan Hertmans, het voorbije jaar vooral als essayist en scherp criticus van het neo-liberalisme in de pers geweest genoot ik vooral van zijn uitmuntende *Oorlog en Terpentijn*. Zijn recentste roman *De Opgang* die in Gent speelt, vond ik als roman minder sterk, misschien omdat zijn afkeer voor de hoofdfiguur Willem Verhulst de auteur belette om diepgaand proza te schrijven. Als beschrijving van de bezetting tijdens WO II is *De Opgang* dan weer wel zeer geslaagd.

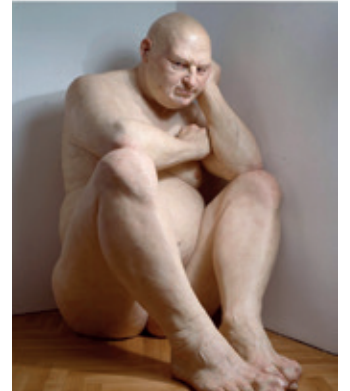
Recent las ik *Reis naar het ongerijmde* van Michael Ignatieff, voor mij een ontdekking. Een gesprek, door de auteur toch 'roman' genoemd, tussen twee broers, een neurowetenschapper en een filosoof, rond het ziekbed van hun moeder, over bewustzijn en de keuze voor het leven. Een must-read voor al degenen die nadenken over het thema waardig leven en sterven.

Recht ^{op} Boeken

Jan De Winter

LEONARD NOLENS
ZEG AAN DE KINDEREN
DAT WIJ NIET DEUGEN

Terug naar meer vrolijke zaken ...

Van Marcel Möring ben ik een groot liefhebber, ik denk dat hij bij ons onvoldoende gekend is maar zijn romans *Het grote verlangen* zowel als *In Babylon* koester ik als weinig anderen.

Möring is een groot verteller in de Joodse traditie van David Grossman en Amos Oz. De eerste roman vertelt het verhaal van twee broers en hun zus die, nadat ze hun ouders verloren in een ongeval en jaren, elk afzonderlijk in pleeggezinnen zaten, hun verleden wedersamenstellen aan de hand van verhalen en herinneringen. Pas nu ze weer samenzijn kan hun echte leven beginnen:

‘ik weet niets meer van mijn jeugd, maar als ik oud ben heb ik in ieder geval herinneringen aan het leven na mijn jeugd. En zelfs na mijn dood is er nog iets. Een figurant op verkreukelde foto’s word ik, een naam op een vergeeld papier, een nummer in de archieven, de korrel zand die de woestijn maakt.’

In Babylon kan worden gezien als een raamvertelling: de sprookjesschrijver Nathan Hollander raakt met zijn nichtje Nina ingesneeuwd in het huis dat hij erfde van zijn oom, op voorwaarde dat hij de biografie van die oom zou schrijven. Veel meer dan de biografie van de oom wordt het het verhaal van de familie Hollander, een familie die, als het Joodse volk, nomadisch is, onderweg en met tentakels in de ganse wereld ... Een prachtig meeslepend boek.

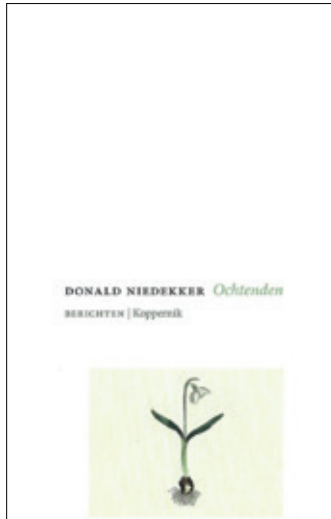
Ik zei al dat ik veellezer ben, maar meer nog dan romans ben ik een klassieke poëzielezer. Het experiment kan ik waarderen – ik denk aan Marwin Vos of Arno Van Vlierberghe – toch zal ik teruggrijpen naar de klassieke verhalende, laat ons zeggen, romantische poëzie.

En in dat segment kunnen we in Vlaanderen niet voorbij aan Leonard Nolens, de grootmeester, in de traditie van de Nederlanders Achterberg en Kouwenaar ... Uniek in ons taalgebied. Al is sinds 2017 van hem geen werk meer verschenen, zijn bundel *Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen* is een staalkaart van zijn poëtica

... Ik hoor de gedichten voorgedragen worden in Bourla, de bronzen bariton van Johan Leysen, ons dit jaar ontvallen:

*Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen.
Wij tatoeëren de varkens van China,
Beplakken plafonds met de pansters van kevers,
Wij maken machines die stront produceren
En proppen een pot vol met schelpen van mossels
Klaar. Het is kunst want wij noemen het kunst (...)
(...) Wij gaan op de knieën voor schoonheid
van afval. Afvalligen zijn we. Van wie dan?
Geen kwast observeert ons verleden frontaal.*

Recht^{op} Boeken

Heerlijk toch, die relativering ... die spiegel die hij ons voorhoudt. Zoals Nolens kent ons taalgebied geen enkel dichter. Meer nog dan dichter is hij observator van zijn eigen leven en beschrijft hij zijn gezin, zijn vrouw, zijn zonen en hun levens, zijn vrienden kunstenaars en hun gedoe. Onnavolgbaar, raak maar dikwijls zwaar op de hand. Nolens hield jarenlang een dagboek bij. Zijn *Dagboek van dichter* heb ik bij de hand op mijn bureau. Bijna elk bladzijde bevat een aantekening of onderstreping ... Aforismen, beschouwingen, verwijzingen naar andere dichters en hun werk. Leonard Nolens wordt niet voor niets, samen met Cees Nooteboom, jaarlijks genoemd als kanshebber voor de Nobelprijs.

Poëzie zal de wereld niet redden, maar een goede gedicht kan de dingen vaak draaglijker maken. Schoonheid gevat in metrische motieven ... Lees *Giro giro tondo*, de sonnettenkrans van Ilja Leonard Pfeiffer. Meesterlijk en oh zo schoon. Fijn om in Strop& Toga met regelmaat een goed gedicht te kunnen lezen ... Aan de confraters en andere lezers van Strop & Toga zou ik die raad durven geven: neem de tijd om af en toe wat te lezen. Een goed boek, een magnum opus als *Alkibiades* mag maar is, toegegeven, een opdracht waar tijd inkruipt, tijd die we jammer genoeg niet altijd hebben.

Een aanrader, naast een goed gedicht, lees de prachtige mijmeringen van Donald Nidekkers *Ochtenden* of een kortverhaal van WF Hermans, of waarom niet, een Boontje, recent heruitgegeven in het *Verzameld Werk van Boon* bij Arbeiderspers. Al is Louis Paul Boon straks 45 jaar overleden, zijn werk staat nog overeind. En Boontjes dragen bij aan een geestige gezondheid, geloof me.

En voor degenen die op zoek zijn naar 'eens iets anders' ... lees de V-trilogie van de naar Gent uitgeweken West-Vlaming Roderik Six. *Vloed* (het eerste deel) en *Volt* (het derde deel) vatten brandend actueel de tijdsgeest van eenzaamheid (op het dak van een flatgebouw of in de brandende zon van een luxe-eiland), ontredering en ontheemding, de verveling die optreedt als er slechts lust is en alles erop is gericht slechts winst na te streven. Six, journalist bij Knack, verdient als romancier meer erkenning! Voila. Maar om met Nolens te eindigen

Lees niet te veel.

En eet niet te veel van de letter.

Ze komt de strot uit.

(...)

Moraal is oraal.

Lezen is boeiend, erover vertellen nog boeiender. Soms toch ...

Dubbel Bekwaam

| Door Mr. Johan Cansse

Meisje van 15 : te oud, te dik en te zwaar

Ik had niets met yoga... ik kende ook niets van yoga.

Ik associeerde yoga alleen met beelden uit mijn kindertijd toen ik af en toe mijn vader op een dunne mat hier of daar in huis op zijn hoofd zag staan in een periode dat hij blijkbaar aan een reeks yogalessen was begonnen.

Tijd dus om mijn eigen horizonten te verruimen en in gesprek te gaan met dubbelbekwame Mr. Ine Van Seghbroeck. Deze confrater pleit overdag in de rechtszaal voor gerechtigheid en helpt 's avonds mensen in hun queeste naar mentale balans. Een poging om te ontdekken of ook ikzelf mijn geest zou kunnen openen op zoek naar innerlijke rust en of het cliché zou worden bevestigd dat dit moet gebeuren te midden van ongemakkelijke poses en zweverige mantras. Namaste !

Artistieke gymnastiek

Van kindsbeen af was ik turnster op hoog niveau. Artistieke gymnastiek was mijn passie op competitief nationaal niveau, tot ik op mijn 15de letterlijk te horen kreeg dat ik als senior te oud, te dik en te zwaar om op te vangen werd. Slik! Ik kreeg wel de kans om dan te starten als trainer en mocht mijn skills en ervaring doorgeven aan nieuwe jonge enthousiaste jongens en meisjes. Lesgeven lag me wel en ik vond er meteen mijn draai in.

Los van het lesgeven bleef ik (overigens tot op vandaag) zelf actief sporten een zeer belangrijke rode draad in mijn leven: ik heb heel wat sporten beoefend van kickboksen en obstacle running tot ballet. Binnen die sportieve interesse zag ik enkele jaren geleden in een video een fascinerende pose waarvan ik leerde dat het yoga was. Dat verraste mij wel, want ik had over yoga best wel wat vooroordelen. Ik dacht dat het te zweverig zou zijn, te traag, niet intensief genoeg. Ik was meteen geboeid en hoopte dat mijn turnerslichaam de meest ingewikkelde poses probleemloos zou aankunnen. Dat viel eerlijk gezegd wat tegen.

200 uur zonnegroet

Ik ben lessen gaan volgen en begon mij ook in yoga te verdiepen. Ik leerde dat om zelf yoga te doceren op deftig niveau, waarbij er nu een internationale minimumstandaard bestaat. De basisopleiding omvat 200 uur te volgen opleiding. Je krijgt dan onder andere lessen toegepaste anatomie, je leert verschillende yogahoudingen, met als basis de zonnegroet surya namaskar A en B (“een serie van rustige gecoördineerde ademhalingen” volgens Google). Daarnaast moet je ook minimum 100 uren les volgen bij verschillende docenten. Als je dit traject succesvol doorloopt, krijg je een internationale erkenning als lesgever. Net als in de advocatuur wordt er van een yogalesgever bovendien verwacht dat hij/zij zich jaarlijks bijschoolt en dat hij/zij zelf dus bijkomende opleidingen volgt. Dit vormt voor mij geen probleem aangezien ik in zoveel aspecten van yoga geïnteresseerd blijf, dat ik moeiteloos en met veel plezier aan het minimum aantal opleidingen geraak. Zo volgde ik al een opleiding ademcoaching (hiervan kon ook de balie al even proeven), hangmatyoga en startte ik dit jaar in november een opleiding neuroyoga, waarbij ik meer zal leren over neuroplasticiteit, de werking van ons zenuwstelsel, de impact van yoga op onze hersenen en ‘brain hacks’ om te integreren in mijn yogalessen.

Vinyasa

De definitie van yoga is niet eenduidig, nu er vele vormen bestaan. Zelf doceer ik “vinyasa”: een vorm van yoga die zich richt op de coördinatie van ademhaling en vloeiende bewegingen. Zelf beoefen ik graag “poweryoga”, een krachtige en atletische benadering van yoga die fysiek wel uitdagend kan zijn en aansluit bij mijn verleden als gymnaste. Deze poses die je ook op mijn instagram kan zien (@inebeweegtjou) zijn een leuk extraatje voor op social media, maar eigenlijk is yoga vooral voelen hoe het gaat met je eigen lichaam. Dat probeer ik ook mee te geven in mijn lessen. De klemtoon ligt vooral op het persoonlijk welbevinden van de leerling: “Kijk niet naar je buurvrouw of buurman. Ervaar hoe het voor jezelf is om je goed te voelen in je lichaam. Ziet een pose er niet goed uit, dan is dat eigenlijk niet belangrijk.” Ook voor mij geldt dat ik niet dezelfde poses doe wanneer ik ziek ben dan wanneer ik mij stralend gezond voel. In yoga streven we niet naar een perfecte esthetische pose, maar naar een goed gevoel, mentale rust en meer balans.

Stilzitten is moeilijk

Er bestaan ook vormen van yoga waar de klemtoon ligt op het zuivere stilzitten en het meditatieve, maar dat vind ik zelf heel moeilijk. Ik blijf oefenen, maar heel vaak dwalen mijn gedachten af. Ik merk dat mijn geest gemakkelijker leeg geraakt als ik de connectie met mijn lichaam voel, als ik bewegend kan denken. Ademhaling is dan weer bij elke vorm van yoga belangrijk: yoga is per definitie bezig zijn met ademen, inademen bij opwaartse en uitademen bij neerwaartse bewegingen. Zo begin ik ook mijn lessen: ik zet mensen in een gemakkelijke houding en laat ze langzaam in- en rustig uitademen. Als dat lukt, dan ga ik een stapje verder. Zo oefenen mensen in een moeilijkere houding om toch hun ademhaling onder controle te houden. De ademhaling is overigens één van de weinige functies van je autonome zenuwstelsel die je kan controleren: je kan je pupillen niet vergroten of verkleinen, niet iedereen kan zijn hart versnellen of vertragen, maar iedereen kan wel leren de eigen ademhaling te beheersen. Rustig blijven ademen in uitdagende poses, leert de hersenen vanop een yogamat om te gaan met stresssituaties daarbuiten. Dit vormt meteen de connectie met mijn beroep als advocaat: de advocatuur brengt ons continu in aanraking met mensen die zich in de moeilijkste periodes van hun leven bevinden. Het is onze taak om in die gespannen omstandigheden rustig te blijven nadenken en goede oplossingen te vinden. Yoga helpt mij daarbij.

Kinderen, bejaarden en gangsters

Het fijne aan yoga is, dat er geen andere kwalificaties voor nodig zijn dan het te willen. Het is de meest inclusieve vorm van lichaamsbeweging die ik ken. Beginners, gevorderden, mensen van alle leeftijdscategorieën, ... iedereen kan er voordeel uit halen. Ik heb al les gegeven aan kinderen van het eerste tot het zesde leerjaar en dat ging fantastisch. Binnenkort ga ik ook als vrijwilliger voor de Rode Antraciet naar de gevangenis te Oudenaarde en hoop ik ook gedetineerden te helpen met mijn kennis en oefeningen (zie ook <https://www orde-vanvlaamsebalies.be/nl/nieuws-en-events/twee-advocaten-twee-missies>)

Rijk worden

Ik zal niet rijk worden door yogalessen aan te bieden: ik ben aan een paar yogastudio's verbonden en een groepsles kost er 12 euro en een individuele les kost 55 euro. Het financiële is in yoga dus zeker niet mijn drijfveer. Alles wat ik er aan verdienen wordt overigens weer geïnvesteerd aan opleidingen die vaak in het buitenland zijn.

Zelfs indien ik er wel rijk van zou kunnen worden, zou ik de advocatuur niet opgeven. Ik heb samen met mijn collega Mr. Siska De Wildeman een eigen kantoor uitgebouwd in Sleidinge. Dit gezamenlijk project loopt heel goed en dat geeft veel voldoening. We hebben van bij onze start bewust gekozen voor een drempelverlagende en toch kwalitatieve aanpak, maar ook voor een goede work-life-balance. Daardoor is er ook tijd voor andere interesses zoals yogales geven. Ons kantoor en het beroep van advocaat ligt me nog altijd heel nauw aan het hart. Maar gesteld dat ik morgen voor yogalessen 500 euro per uur zou ontvangen, dan zou ik misschien wel een parttime overwegen (glimlach die zonder woorden aangeeft hoe realistisch die 500 euro is).

(SLOT)

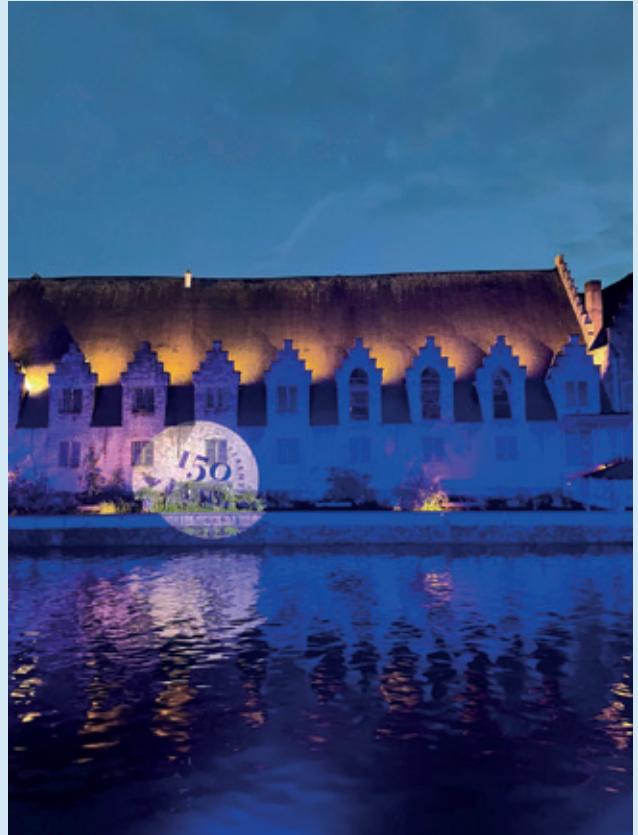
Toen ik aan het eind van ons gesprek de vraag stelde of advocaten voldoende tijd hadden om aan yoga te doen, was het antwoord duidelijk: “Advocaten denken veel te vaak dat ze geen tijd hebben, maar dat is niet zo. “Veel te druk!” , dat bestaat niet, je kan je altijd organiseren en je krijgt een hele grote return. ”

Dus neem ik me voor om voortaan mijn mat uit te rollen, de kracht van yoga te omarmen en op zoek te gaan naar die door Ine geprezen synergie tussen lichaam en geest die van mij niet alleen een beter advocaat zal maken, maar ook een uitgebalanceerder mens. Ik neem het me voor. Morgen. Misschien.

Voor wie geïnspireerd en geïntrigeerd is geraakt en het ook zelf wil proberen: www.inebeweegtjou.be

De Vlaamse Conferentie

door Mr. Laura Van Keymeulen

Na een welgekomen gerechtelijk verlov trapte de Vlaamse Conferentie in september haar toch ietwat speciale 150e werkingsjaar op gang.

Volledige samenstelling van het bestuur voor dit werkingsjaar: Maarten DE-VREESE (voorzitter), Vincent DEKIMPE (secretaris), Elke SIMON (penningmeester), Bernard DE MEYER, Steffi BLOMME, Valérie DE BORGGRAEVE, Yannic DE WIN, Lore HUYGHE, Robbe VAN DE WIELE, Kevin POELMAN, Sofie PROVENIER, Eva DE VUYST, Laura VAN KEYMEULEN en stagistenvertegenwoordiger Sarah BYTTEBIER.

Op 4 juli werd de niet te missen denkdag georganiseerd, waarna de subcommissies begonnen met de voorbereidingen van het nieuwe gerechtelijk jaar 2023-2024. Tijdens de week van 7 september organiseerde de VLC haar eerste activiteit onder de vorm van het traditionele ontbijt, dat werd aangeboden in het koffiekot van maandag tot vrijdag. Confraters groetten elkaar hartelijk na een welverdiende vakantie en het goed gevulde programma van de VLC werd voorgesteld.

Maandagmiddag 25 september organiseerde de VLC haar eerste studieavond met als spreker mr. Didier Goeminne (oud Stafhouder Balie Gent, Openingsredenaar 2018 en gewezen voorzitter van de Gentse Tuchtcel) die het topic deontologie besprak en dan meer bepaald de vraag behandelde: “Kan deontologie zonder tucht?”. Een erg boeiende uiteenzetting.

Op 28 september organiseerde de VLC haar eerste herfst after work drink in café Romain (naast de Minard). Een goed gevuld café waarin de aanwezigen uitvoerig het nieuw gestarte gerechtelijk jaar bespraken en een gezellige avond beleefden. Voor herhaling vatbaar!

Op 4 oktober organiseerde subcommissie cultuur & sport haar eerste evenement, meer bepaald een comedy-avond met Amelie Albrecht in de Roes Comedy Club (aan de Donkersteeg), waar Amelie een try-out gaf voor haar show van volgend jaar. Een select groepje van 15 advocaten kon zich inschrijven en de tickets waren op enkele dagen uitverkocht. De try-out was alvast een grandioos succes en we kijken reikhalzend uit naar de volgende twee comedy-avonden met de VLC op 1 november met Jens Dendoncker en op 6 december met Henk Rijckaert.

De Vlaamse Conferentie

Op 12 oktober organiseerde de VLC haar tweede studieavond waarin Mr. Jan De Meyer IPR-topics bij echtscheidingen en huwelijksvermogens behandelde.

Na deze studieavond kwam de aanloop naar het jaarlijkse Openingsweekend, dat ingevolge het 150-jarig bestaan van de VLC met extra veel aandacht werd voorbereid en waarbij enkele verrassende nieuwigheden werden toegevoegd aan de avond.

De dag ving aan met de klassieke lunch voor het bestuur en de oud-voorzitters van de VLC. De lunch vond plaats in Brasserie Midi, tegenover het Hof van Beroep. We mochten heel wat oud-voorzitters verwelkomen die nogmaals in de bloemetjes werden gezet voor hun onvergetelijke inzet.

Van Brasserie Midi verplaatsten we naar de Pacificatiezaal van het Stadhuis, alwaar Mr. Anne-Marie De Clerck de Openingsrede hield. Na de verwelcoming door de voorzitter volgde een moedig en persoonlijk betoog van Mr. De Clerck en haar visie op het sluipende gif dat discriminatie binnen justitie kan zijn. Ze benadrukte ook de uitdagingen die justitie zal moeten doorstaan om het vertrouwen van alle burgers in justitie te behouden. De repliek van de stafhouder leek gefocust op het feit dat justitie en daarmee de balie steeds geconfronteerd is met uitdagingen van ongelijkheid en verwees naar de manieren waarop hier in het verleden werd mee omgegaan. Deze boeiende uiteenzetting werd gevolgd door een slotwoord van de voorzitter en een receptie.

Het volledig uitverkochte openingsbanket zou voor het eerst in lange tijd opnieuw doorgaan in het centrum van Gent, meer bepaald in de Oude Vismijn. Het bleek een voltreffer met een heerlijk diner, een uitermate verrassende act van Les Folles de Gand die de dansvloer in brand zette en navolgend een feestje van ongezien formaat. De reacties waren zeer positief. De VLC kijkt er in ieder geval naar uit om u te mogen verwelkomen op haar nog te verwachten activiteiten van dit gerechtelijk jaar en hoopt er samen met jullie een buitengewoon 150e werkingsjaar van te maken!

De Commissie van Stagiairs

door Mr. Valentine Vandendriessche

Eedaflegging 2023

Een korte samenvatting van de start van 1 september 2023: een spannende dag voor velen, want het gerechtelijk jaar gaat weer van start. Heel wat nieuwe confraters zullen vanaf nu ook wekelijks de eed afleggen om de mooie job van advocaat te gaan vervullen.

Nadat onze nieuwe confraters meerdere malen geteld waren en op de foto stonden, begonnen de openingsredes in de imposante koepelzaal. Iedere spreker, waaronder onze kersverse stafhouder, verwelkomden de nieuwe confraters met enthousiasme en mooie woorden.

Advocaat-stagiairs zwoeren “getrouwheid aan de Koning, gehoorzaamheid aan de Grondwet en de wetten van het Belgische volk, niet te zullen afwijken van de eerbied van het gerecht en de openbare overheid en geen zaak te zullen aanraden of verdedigen die zij niet naar eer en geweten geloven rechtvaardig te zijn”. Met deze woorden, dan wel de verkorte versie “Dat zweer ik”, werden de advocaat-stagiairs plechtig onze confraters.

Om dit moment te vereeuwigen werden ook foto’s genomen en werd deze plechtige, maar ook feestelijke en memorabele dag afgesloten met bubbels en hapjes. Het gaf alvast de mogelijkheid om de nieuwe concullega’s te leren kennen met de Commissie van Stagiairs. Het viel op: een lading nieuwe, enthousiaste en ijverige confraters aan onze balie(s)!

Aan alle nieuwe advocaat-stagiairs: welkom en succes!

Dag van de Stagiairs 2023

Wederom een mooie en spannende dag
Net zoals 1 september 2023, is ook 6 oktober een bijzondere dag voor de advocaat-stagiairs.

Die dag staat in het teken van ons: De stagiairs, de toekomst van de balie. Hierbij maken we de nieuwe stagiairs met de Commissie van Stagiairs wegwijs aan de balie en alles wat komt kijken bij de job als advocaat.

Hier dient een bijzondere melding gemaakt te worden van de naam Valentine Vandendriessche: Na zich 2 jaren volledig gesmeten te hebben voor de Commissie van Stagiairs en alles wat daarrond komt kijken, was de Dag van de Stagiair voor Valentine de laatste officiële opdracht als voorzitter van de Commissie van Stagiairs.

De Commissie van Stagiairs

Ik bedank haar, als de officiële opvolgster, oprecht om voor de toekomstige generatie voorzit(t)sters het pad te hebben geëffend, want dat heeft ze écht gedaan. Dus bij deze: Bedankt Valentine! Haar zwanenzang als voorzitter verliep zeer goed. In de voormiddag werd een gevangenisbezoek ingepland waarbij de advocaat-stagiairs werden rondgeleid in de Nieuwe Wandeling. Na vele indrukken konden ze genieten van een broodjeslunch waarbij de verschillende actoren van de balie het woord namen en zich voorstelden.

Om de kennismaking met de balie tenslotte volledig te maken, stond een rondleiding in de rechtbank op de planning. Verschillende weetjes over de zittingszalen en de griffies werden uitgewisseld. Natuurlijk moest ook deze dag traditiegetrouw, feestelijk worden afgesloten met een diner in de Abt.

Alvorens de jonge garde confraters de dansbenen konden bovenhalen, werd een nieuw bestuur van de Commissie van Stagiairs verkozen.

Het nieuwe bestuur verdient uiteraard een vermelding in deze editie van de Strop & Toga, dus een warm welkom en een dikke proficiat aan :

- Anneleen Valcke
(als nieuwe voorzitter)
- Céleste Van Burm
- Ines De Wulf
- Anna Bauwens
- Kobe Boecquaert
- Jozefien Tytgat
- Laure Coussement
- Leen de Ruck
- Liesbeth Dhaenens
- Luna Bresseleers
- Matthieu Derycke
- Victoria De Ravet
- Sarah Byttebier
(als stagistenvertegenwoordigster)

Tenslotte moet ook het aftredend bestuur van de Commissie van Stagiairs worden bedankt voor hun inzet en verwezenlijkingen.

Ik richt me persoonlijk tot hen: diegenen die niet langer stagiair zijn en opgenomen werden op het tableau, proficiat én weet dat je nog steeds welkom bent op onze vele activiteiten!

Hier vindt u alvast een kort overzicht van de activiteiten die op de planning staan:

- November: Cultuurevenement
- December:
  - 12/12: Lezing door Walter Van Steenbrugge ter voordele van de Warmste week
  - Kerstdrink
- Januari: Afterwork
- Februari: Stagistensouper
- Maart: Debat
- April:
  - Nacht van de Stagiair
  - Sportevenement
  - Gevangenisbezoek
- Mei: Commissieweekend
- Juni: Slotevenement

Hou zeker onze socials in de gaten voor meer gedetailleerde info!

Wij popelen alvast om de advocaat-stagiairs te vertegenwoordigen en ze te mogen verwelkomen op onze activiteiten!

Law like love, Is for us all

| door Mr. Saskia Goethals

Onze pro-stafhouder, Marnix Moerman, trakteerde ons bij zijn afscheid nog op het gedicht:” Law like love”, van W. Auden. Ik vond het alvast een “gerecht” om van te smullen. Maar opgelet: zowel op de wet als op de liefde, kan je je tanden stuk bijten. Ik schreef hierop een antwoord, beschouw het maar als het “nagerecht” ....

Law like love

W. AUDEN

*Anytime anywhere
Law is Good morning and Good night
Others say law is our fate
Others say law is our state
Others say, others say
Law is no more
Law has gone away
And always the loud angry crowd
Very angry and very loud
Law is we
And always the soft idiot softly Me
Like love we don't know where or why
Like love we can't compel or fly
Like love we often weep
Like love we seldom keep*

Law Like Love, is for us all

Saskia GOETHALS

*I read “Law Like Love”,
real poetry
and I asked myself
do I agree?
It begins with the words:
“Anytime, anywhere”
law and love are the words
we compare
There's so much law
while the love's hard to find
The law is manmade
Therefore, two steps behind
Love is a promise without any condition
The law, set of rules, to draw a conclusion
When the law 's hard to read, it is love that we need,
'cause love's not the book, but it is the solution
Some put law above love
saying love is for fools
I say love stands above rules
love rules all, although love has its own rules
And what about the crowd
angry and loud?
Listen to them and try to find out
When they are heard
They'll no longer shout
Answer their call
Not only for us,
Law like Love, is
For Us all.*

Een verzekeringsplan op uw maat? Wij helpen u graag op weg.

Het is makkelijk verloren lopen in de verzekeringswereld.

Vanbreda Risk & Benefits toont u graag de juiste weg naar een **verzekeringsplan beroepsaansprakelijkheid** op maat.

Als toonaangevende verzekeringsmakelaar en consultant leveren wij op dit vlak reeds jarenlang oplossingen aan de **Ordes van Advocaten en de Orde van Vlaamse Balies**.

Bent u als advocaat in het bezit van een kunstcollectie, dan kunt u terecht bij onze **Fine Art Division**. Dankzij onze exclusieve samenwerking met nicheverzekeraars in kunst- en antiekverzekeringen én gespecialiseerde experts, kunnen wij u nu ook een verzekering op maat van uw privécollectie garanderen.

U merkt het: zowel in uw beroeps- als in uw privéleven kunt u vertrouwen op Vanbreda Risk & Benefits.

Contactinfo

Vanbreda Risk & Benefits
Plantin en Moretuslei 297
2140 Antwerpen
Tel. + 32 3 217 67 67
info@vanbreda.be

www.vanbreda.be / www.eosrisq.be

4000 aangesloten advocaten, dat pleit voor Xerius!

Luister naar de argumenten van uw confraters en sluit ook aan bij Xerius, het grootste sociaal verzekeringsfonds voor advocaten.

Overstappen naar Xerius is gratis en gemakkelijk
via www.xerius.be/overstappen

UW VOORDELEN

advies van topkwaliteit

toegang tot de informatie
in uw digitaal dossier

de laagste werkings-
kosten in de sector:
slechts 3,05%

gratis persoonlijke
pensioenberekening en
bijkomende begeleiding

PRECURA, uw verzekering tegen inkomensverlies bij ziekte en ongeval.

Uw professionele carrière draait wellicht op volle toeren, maar er zijn van die dingen die u niet ziet aankomen – waarschuwingssignalen of niet: een depressie, burn-out of een banaal ongeluk met arbeidsongeschiktheid tot gevolg. PRECURA biedt u op dat moment een stevige bescherming tegen inkomensverlies. Bij PRECURA bent u méér dan een polisnummer alleen. Zo zorgt onze Disability Case Manager (DCM) voor een persoonlijke begeleiding in geval van ziekte of ongeval.

U kiest bij PRECURA zélf de hoogte van uw vervangingsinkomen. Via uw Balie kan u zich aansluiten bij de collectieve Basiswaarborg "Prevoca". U kan uw dagvergoeding ook optrekken "à la carte" via onze individuele inkomensverzekering "Precura". Tot slot kan u zich ook via uw advocatenkantoor supplementair verzekeren onder de noemer "Prevoca Office". Sta even stil bij het belang van uw inkomensverzekering en contacteer ons: 02 304 11 11. Wij zorgen voor uw financiële gemoedsrust.

www.precura.be

Prevoca Uw collectieve inkomensverzekering via uw Balie	Precura Uw bijkomende individuele inkomensverzekering	Prevoca Office Uw collectieve inkomensverzekering op maat van kantoren en associaties	Omzetverzekering Precura PRO Bescherm uw inkomen en de omzet van uw vennootschap bij ziekte en ongeval
---	---	---	---

precura
verzekeringen - assurances

Romeinssteenweg 564 A
1853 Grimbergen
(Strombeek-Bever)
T 02 304 11 11
F 02 304 11 10
info@precura.be
www.precura.be